

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR.....	3
II.1. Nazwa i status prawny LGD	3
II.2. Opis procesu budowania partnerstwa	3
II.3. Charakterystyka partnerów i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD.....	3
II.4. Struktura organu decyzyjnego LGD.....	6
II.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego LGD.....	7
II.6. Kwalifikacje i doświadczenie członków organu decyzyjnego LGD	17
II.7. Doświadczenie Fundacji “PRYM” i jej partnerów w realizacji operacji	18
III. Opis obszaru wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.....	19
III.1. Wykaz gmin będących partnerami Fundacji	19
III.2. Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, kulturowe i historyczne	19
III.3. Ocena społeczno – gospodarcza obszaru, w tym potencjał demograficzny i gospodarczy oraz poziom aktywności społecznej.....	30
III.4. Specyfika obszaru	36
IV. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR	37
IV.1. Analiza mocnych i słabych stron obszaru objętego LSR	37
IV.2. Analiza szans i zagrożeń dla obszaru objętego LSR	37
IV.3. Wnioski	38
V. Cele główne i szczegółowe oraz planowane do realizacji przedsięwzięcie.....	39
VI. Wizja LGD	41
VII. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR.....	41
VIII. Uzasadnienie zintegrowanego podejścia dla planowanego przedsięwzięcia	43
IX. Uzasadnienie innowacyjnego podejścia dla planowanego przedsięwzięcia.....	44
X. Procedura wyboru operacji przez LGD, w tym przyjęte lokalne kryteria wraz z opisem procedury ich zmiany	47
XI. Budżet	54
XII. Opis procesu przygotowania LSR	56
XIII. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	56
XIV. Ewaluacja LGD oraz ocena realizacji i aktualizacji LSR	57
XV. Powiązanie LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem LSR.....	58
XVI. Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.....	60
XVII. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich .	61
XVIII. Informacja o załącznikach	62

I. Wprowadzenie

Podczas ostatniej dekady sposoby wsparcia rozwoju na obszarach wiejskich Unii Europejskiej przybrały wyraźnie nowy kierunek, wykorzystując lokalne zaangażowanie oraz kładąc nacisk na kreowanie nowych sposobów współpracy. Jednym z efektów tych zmian jest Program **LEADER**, którego głównym zadaniem jest inicjowanie społecznej aktywności mieszkańców wsi. Nazwę (czytaj lider) tworzą pierwsze litery francuskich słów: „**Laisons Entre Actions de Development de l’Economie Rural**” - Związki Pomiędzy Działaniami na rzecz Rozwoju Gospodarczego Wsi.

Podejście LEADER jest podejściem specyficznym w rozwoju obszarów wiejskich, ponieważ włącza do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw partnerów publicznych, społecznych i ekonomicznych. Lokalne oddolne podejście pomaga w wyznaczeniu pożądanych i najbardziej dopasowanych kierunków rozwoju oraz pozwala na lepsze zdefiniowanie problemów obszaru i określenie sposobów ich rozwiązania.

LEADER polega na oddolnym podejściu do rozwoju obszarów wiejskich, polegającym na opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszaru oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby (ludzkie, naturalne, kulturowe itp.), wiedzę i umiejętności przedstawicieli 3 sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele ci tworzą partnerstwo trójsektorowe, czyli tzw. Lokalną Grupę Działania, która samodzielnie wybiera projekty, a ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii.

Takie podejście wzmacnia spójność podejmowania lokalnie decyzji, podnosi jakość zarządzania i przyczynia się do wzmocnienia kapitału społecznego w społecznościach wiejskich a także skłania do stosowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju regionu.

Te wszystkie elementy z pewnością będą sprzyjać lepszemu wdrożeniu i absorpcji środków z funduszy pomocowych i w dłuższej perspektywie przyczynią się do zwiększenia liczby miejsc pracy i zwiększenia różnorodności gospodarczej obszarów wiejskich.

Wypracowana niniejsza Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem, który LGD Fundacja „PRYM” przygotowała przede wszystkim dla mieszkańców gmin partnerskich: Dalików, Łęczyca, Parzęczew, Wartkowice i Zgierz. Partnerzy Fundacji traktują LSR jako wspólny program działania i przyjmują na siebie odpowiedzialność za jego urzeczywistnienie. Strategia jest dokumentem adresowanym do całej społeczności lokalnej gmin partnerskich, gdyż wiele zawartych w niej elementów ma związek z wspieraniem aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców wsi, bądź organizacji i przedsiębiorstw działających na tym obszarze.

Ze względu na to, że LSR jest wewnętrznym dokumentem programowym LGD Fundacji „PRYM” Rada, Grupa Decyzyjna, Zarząd, pracownicy Biura oraz pozostali partnerzy Fundacji dołożyli wszelkich starań i tak doprecyzowali treść Strategii, aby zawierała kompletny i jednoznaczny zbiór zasad oraz kierunków działania LGD Fundacji „PRYM” zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniach i innych dokumentach odnoszących się do Osi 4. Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

II. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR

II.1. Nazwa i status prawny LGD

Nazwa LGD: Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM”

Status prawny LGD: osoba prawna – Fundacja

Data wpisu do KRS: 23 grudnia 2005 r.

Numer w KRS: 0000247481

Dnia 22 grudnia 2008r. zarejestrowano w KRS zmiany dotyczące statutu i sposobu reprezentacji Fundacji.

II.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Budowa partnerstwa rozpoczęła się już w 2003r. Wójtowie podczas pierwszych spotkań podjęli inicjatywę, że spróbują utworzyć Lokalną Grupę Działania na swoim obszarze. Doprowadziło to do współpracy przy opracowaniu wniosku, a później realizacji projektu pn. „Budowa partnerstwa lokalnego gminy Parzęczew z gminami: Zgierz, Wartkowice, Dalików i Łęczyca” w ramach Schematu I Pilotażowego Programu Leader+ w 2005 roku (umowa nr L/01/051/2005 z dnia 1.08.05 r. na 150 tys. PLN). Projekt zakończył się utworzeniem i rejestracją LGD Fundacji „PRYM”, opracowaniem przy szerokim udziale społeczności lokalnej Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz złożeniem kolejnego wniosku w 2006 roku do Schematu II PPL+ pn. „Obszar działania Fundacji „PRYM” – turystyczna oaza w regionie łódzkim” (umowa nr L/02/065/2006 została podpisana w marcu 2007r. na dofinansowanie w wysokości 750 tys. PLN).

Przy pozyskiwaniu partnerów wykorzystaliśmy współpracę Wójtów z lokalnymi liderami i przedsiębiorcami aktywnie działającymi w strukturach takich organizacji jak: Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej, Stowarzyszenie na rzecz Promocji i Rozwoju Społeczności Gminy Wartkowice, Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Zgierskiej, Ochotnicza Straż Pożarna w Krzemieniewie czy Związek Pracodawców Regionu Łódzkiego.

II.3. Charakterystyka partnerów i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD

Zgodnie z wymogami podejścia Leader, Fundacja „PRYM” jest partnerstwem złożonym z przedstawicieli trzech sektorów. Na styczeń 2009r. liczba partnerów Fundacji wynosi 67, w tym: 12 z sektora publicznego (18 %), 31 z sektora społecznego (46 %), 24 z sektora gospodarczego (36 %).

L.p.	Nazwa partnera Fundacji	gmina	sektor
1.	Obsługa Księgowa „BILANS”	Gmina Dalików	Gospodarczy
2.	P.H. „ASPROL”	Gmina Dalików	Gospodarczy
3.	P.P.H.U. „EWIT”	Gmina Dalików	Gospodarczy
4.	P.P.H.U. „DREW-BET”	Gmina Dalików	Gospodarczy
5.	„TOMEX”	Gmina Dalików	Gospodarczy
6.	„WRABEX”	Gmina Dalików	Gospodarczy
7.	Zakład Usługowy „ZELMASZ”	Gmina Dalików	Gospodarczy
8.	P.P.H.U. „Chrobry” Mieczysław Andrysiak	Gmina Łęczyca	Gospodarczy
9.	P.P.H.U. „HYDRO – ROL”	Gmina Łęczyca	Gospodarczy

Lokalna Strategia Rozwoju Fundacji „PRYM” na lata 2009 - 2015

10.	„AGRO-FLORYDA” S.C.K.E.S.M. Kurtasińscy	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
11.	B.& K.K.	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
12.	Gospodarstwo Rolno-ogrodnicze Dariusz Wójcicki	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
13.	Firma Usługowa Marta Zajączkowska	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
14.	Firma „ZUZKA”	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
15.	Klub Jeździecki „Tabun”	Gmina Parzęczew	Gospodarczy
16.	Bank Spółdzielczy w Wartkowicach	Gmina Wartkowice	Gospodarczy
17.	Działalność gospodarcza, gospodarstwo rolne Sławomir Witkowski	Gmina Wartkowice	Gospodarczy
18.	Zakład Rzeźniczo - Wędliniarski Stanisław Katusza w Białej Górze	Gmina Wartkowice	Gospodarczy
19.	Bank Spółdzielczy w Zgierzu	Gmina Zgierz	Gospodarczy
20.	Gospodarstwo Agroturystyczne „Ceduła” w Rosanowie	Gmina Zgierz	Gospodarczy
21.	Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Akacjami” w Dzierżanej	Gmina Zgierz	Gospodarczy
22.	Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy „Rancho Natura Plus” w Kotowicach	Gmina Zgierz	Gospodarczy
23.	Witmas Z.P.C.H. w Dąbrówce Wielkiej	Gmina Zgierz	Gospodarczy
24.	Zajazd Emilia	Gmina Zgierz	Gospodarczy
25.	Kółko Rolnicze w Domaniewie	Gmina Dalików	Społeczny
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Brudnowie	Gmina Dalików	Społeczny
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dalikowie	Gmina Dalików	Społeczny
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kucinach	Gmina Dalików	Społeczny
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chrzastówku	Gmina Łęczycza	Społeczny
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Leźnicy Małej	Gmina Łęczycza	Społeczny
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubieniu	Gmina Łęczycza	Społeczny
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Łęce	Gmina Łęczycza	Społeczny
33.	Ochotnicza Straż Pożarna w Siedlcu	Gmina Łęczycza	Społeczny
34.	Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej	Gmina Łęczycza	Społeczny
35.	Grzegorz Mikszewski	Gmina Parzęczew	Społeczny
36.	Jan Kowalski	Gmina Parzęczew	Społeczny
37.	Koło Gospodyń Wiejskich w Parzęczewie	Gmina Parzęczew	Społeczny
38.	Ludowy Klub Sportowy „ORZEŁ” Parzęczew	Gmina Parzęczew	Społeczny
39.	Ochotnicza Straż Pożarna w Opolu	Gmina Parzęczew	Społeczny
40.	Ochotnicza Straż Pożarna w Parzęczewie	Gmina Parzęczew	Społeczny

Lokalna Strategia Rozwoju Fundacji „PRYM” na lata 2009 - 2015

41.	Stowarzyszenie „Wiejski Ośrodek Kultury” w Śniatowej	Gmina Parzęczew	Społeczny
42.	Ochotnicza Straż Pożarna w Biernacicach	Gmina Wartkowice	Społeczny
43.	Ochotnicza Straż Pożarna w Pełczyskach	Gmina Wartkowice	Społeczny
44.	Ochotnicza Straż Pożarna w Powodowie Trzecim	Gmina Wartkowice	Społeczny
45.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wartkowicach	Gmina Wartkowice	Społeczny
46.	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Turskiej i okolic	Gmina Wartkowice	Społeczny
47.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Społeczności Gminy Wartkowice	Gmina Wartkowice	Społeczny
48.	Fundacja Naturalnej Przyjaźni „Psie serce” w Kotowicach	Gmina Zgierz	Społeczny
49.	Fundacja Rozwoju Turystyki i Kultury w Kotowicach	Gmina Zgierz	Społeczny
50.	Grzegorz Kociszewski	Gmina Zgierz	Społeczny
51.	Koło Gospodyń Wiejskich Grotniki - Ustronie	Gmina Zgierz	Społeczny
52.	Ochotnicza Straż Pożarna w Białej	Gmina Zgierz	Społeczny
53.	Ochotnicza Straż Pożarna Ustronie - Grotniki	Gmina Zgierz	Społeczny
54.	Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Zgierskiej	Gmina Zgierz	Społeczny
55.	Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych RP Oddział Regionalny w Szczawinie	Gmina Zgierz	Społeczny
56.	Gmina Dalików	Gmina Dalików	Publiczny
57.	Gminna Biblioteka Publiczna w Dalikowie	Gmina Dalików	Publiczny
58.	Gimnazjum w Topoli Królewskiej	Gmina Łęczycza	Publiczny
59.	Gmina Łęczycza	Gmina Łęczycza	Publiczny
60.	Forum Inicjatyw Twórczych	Gmina Parzęczew	Publiczny
61.	Gmina Parzęczew	Gmina Parzęczew	Publiczny
62.	Gminna Biblioteka Publiczna w Parzęczewie	Gmina Parzęczew	Publiczny
63.	Gmina Wartkowice	Gmina Wartkowice	Publiczny
64.	Gminna Biblioteka Publiczna w Wartkowicach	Gmina Wartkowice	Publiczny
65.	Gmina Zgierz	Gmina Zgierz	Publiczny
66.	Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej	Gmina Zgierz	Publiczny
67.	Zespół Szkolno - Gimnazjalny w Grotnikach	Gmina Zgierz	Publiczny

To co łączy partnerów Fundacji „PRYM” to przede wszystkim: wzajemne zaufanie, chęć współpracy, pozytywne nastawienie, właściwa komunikacja, jasne reguły, zaangażowanie społeczne, wspólna wizja i cele rozwoju, silne, ale nie dominujące przywództwo, jasna, spójna strategia oparta na lokalnych potrzebach oraz podobne problemy. Bez tych cech i umiejętności powstanie Fundacji „PRYM”, ani opracowanie LSR nie byłoby możliwe.

Fundacja oddolnie buduje partnerstwo poprzez otwarcie na nowych partnerów.

Partnerem mogą zostać osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, zamieszkujące lub prowadzące działalność na terenie działania Fundacji, które: budzą społeczne zaufanie, dają rękojmię należytego wykonania powierzonych im zadań, nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Sposób rozszerzania składu Fundacji:

1. Kandydat na Partnera Fundacji składa pisemną deklarację współpracy (zgodnie z przyjętym wzorem) na rzecz realizacji celów Fundacji,
2. Deklarację rozpatruje i wydaje opinię Zarząd Fundacji,
3. W przypadku pozytywnej opinii Zarządu, Rada podejmuje uchwałę w sprawie nadania kandydatowi statusu Partnera Fundacji.

Aby LGD odniosła lokalny i regionalny sukces niezbędne jest pozyskanie partnerów ze wszystkich lokalnych środowisk, a szczególnie rolników i przedsiębiorców. Inicjowanie współpracy odbywać się będzie przy pełnym zaangażowaniu wszystkich partnerów Fundacji, członków Zarządu oraz pracowników Biura Fundacji.

Nowi partnerzy będą pozyskiwani poprzez aktywne działania Fundacji tj.:

1. stałe komunikowanie się z mieszkańcami poprzez lokalne i regionalne media w celu przekazania informacji o możliwościach podjęcia współpracy w ramach realizacji LSR;
2. bieżącą współpracę z rolnikami, przedsiębiorcami, instytucjami publicznymi i niepublicznymi oraz formalnymi i nieformalnymi grupami mieszkańców w celu opracowania projektów i wniosków o dofinansowanie ich działalności z różnych źródeł zewnętrznych;
3. wspólne realizowanie przedsięwzięć kulturalnych;
4. wspólne organizowanie imprez i wydarzeń promocyjnych;
5. współpracę przy opracowywaniu wszelkich dokumentacji, analiz, ekspertyz i opracowań, aby planowane projekty, szczególnie inwestycyjne, spełniły oczekiwania mieszkańców i przedsiębiorców;
6. współpracę z formalnymi i nieformalnymi grupami dzieci i młodzieży w celu stworzenia obszaru, gdzie będą chcieli dalej żyć i pracować;
7. zaktywizowanie mieszkańców do podejmowania wspólnych inicjatyw na rzecz kultywowania tradycji i produktów regionalnych;
8. nawiązywanie współpracy z LGD zarówno w kraju, jak i w UE w celu nabycia doświadczeń we wdrażaniu podejścia Leader oraz nawiązania kontaktów biznesowych.

II.4. Struktura organu decyzyjnego LGD

Zgodnie z kryteriami dostępu określonymi w PROW 2007 – 2013 została powołana Grupa Decyzyjna ds. osi Leader Fundacji „PRYM”, zwana dalej Grupą Decyzyjną, do której wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005.

Zgodnie z zapisami statutu Fundacji co najmniej 50% członków Grupy Decyzyjnej stanowić muszą przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych zamieszkujących lub działających na terenie działania Fundacji, przy czym w składzie Grupy nie może być mniej niż 40% kobiet i mniej niż 40% mężczyzn.

Lp.	Imię i nazwisko	Podmiot delegujący	gmina	Sektor
1	Włodzimierz Bienias	“WRABEX” Włodzimierz Bienias	Dalików	Gospodarczy
2	Radosław Kupis	P.P.H.U. “HYDRO-ROL”	Łęczycza	Gospodarczy
3	Sławomir Witkowski	Działalność Gospodarcza, Gospodarstwo rolne Sławomir Witkowski	Wartkowice	Gospodarczy
4	Marian Kryszkowski	Ochotnicza Straż Pożarna w Leźnicy Małej	Łęczycza	Społeczny
5	Elzbieta Gieraga	Stowarzyszenie “Wiejski Ośrodek Kultury” w Śniatowej	Parzęczew	Społeczny
6	Wioletta Głowacka	Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Zgierskiej	Zgierz	Społeczny
7	Bronisław Matusz	Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych Oddział Regionalny w Szczawinie	Zgierz	Społeczny
8	Monika Olczyk	Gmina Dalików	Dalików	Publiczny
9	Agnieszka Nawrocka	Gmina Parzęczew	Parzęczew	Publiczny
10	Sylwia Sikora	Gmina Wartkowice	Wartkowice	Publiczny

II.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego LGD

Zasady działalności LGD Fundacji “PRYM” regulują następujące akty prawne:

- Statut Fundacji,
- Regulamin Rady Fundacji,
- Regulamin Zarządu Fundacji,
- Regulamin Grupy Decyzyjnej ds. osi Leader (załącznik nr 1),
- Regulamin Biura Fundacji.

Zgodnie z zapisami statutu organami LGD Fundacji “PRYM” są:

- 1) Rada Fundacji,
- 2) Zarząd Fundacji,
- 3) **Grupa Decyzyjna ds. osi Leader.**

Zasady powołania członków Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader:

Rada Fundacji powołuje organ decyzyjny pod nazwą Grupa Decyzyjna ds. osi Leader, zwany dalej Grupą Decyzyjną. Powołanie Grupy Decyzyjnej powinno dokonać się nie później niż na 3 miesiące przed upływem kadencji poprzedniego składu Grupy. Kolejna Grupa Decyzyjna rozpoczyna kadencję z dniem upływu kadencji poprzedniego składu Grupy. Grupa Decyzyjna konstituuje się w terminie 30 dni od dnia powołania. Kadencja pierwszego składu Grupy Decyzyjnej trwa 2 lata i liczy się od dnia powołania. Kolejne kadencje Grupy Decyzyjnej trwają 4 lata. Kadencja Grupy Decyzyjnej trwa łącznie dla wszystkich członków Grupy, niezależnie od chwili ich powołania. Członkami Grupy Decyzyjnej mogą zostać osoby w szczególności: posiadające wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader, zameldowane na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez co najmniej 3 lata, wykazujące udokumentowaną znajomość co najmniej jednego języka roboczego Unii Europejskiej, nie skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne.

Zasady odwołania poszczególnych członków Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader:

Członkowie Grupy Decyzyjnej są powoływani, jak też odwoływani przez Radę Fundacji w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością głosów składu Rady Fundacji.

Członkostwo w Grupie Decyzyjnej wygasa wskutek: śmierci, bądź utraty bytu prawnego podmiotu, pisemnego oświadczenia o rezygnacji z członkostwa, odwołania, złożenia oświadczenia o odwołaniu przedstawiciela, skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne.

Do kompetencji Zarządu należy bieżąca ocena działalności Grupy Decyzyjnej oraz składanie wniosku na posiedzeniu Rady Fundacji o odwołanie poszczególnych członków, bądź całego składu Grupy Decyzyjnej. Przestankami zgłoszenia wniosku o odwołanie członka Grupy Decyzyjnej są liczne nieobecności na posiedzeniach Grupy bez podania przyczyny oraz uzasadniony zarzut braku obiektywizmu w ocenie operacji.

Procedura funkcjonowania Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader:

Grupa Decyzyjna nie może ingerować w zarządzanie LGD, które jest wyłączną kompetencją Zarządu Fundacji. Grupa Decyzyjna jest organem, do którego wyłącznej kompetencji należy wybór operacji, które mają być finansowane w ramach opracowanej przez Fundację LSR. Pracami Grupy Decyzyjnej kieruje Przewodniczący, lub Zastępca Przewodniczącego. Liczba członków Grupy Decyzyjnej wynosi od 5 do 15 osób. Grupa Decyzyjna działa na podstawie Regulaminu Grupy, w którym przyjęte zasady, mechanizmy i procedury gwarantują przejrzystość, demokratyczność i jawność podejmowania decyzji (patrz załącznik nr 1).

Członek Grupy Decyzyjnej zostaje wykluczony od udziału w dokonywaniu wyboru operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywoływać wątpliwości co do jego bezstronności, w szczególności w przypadku ubiegania się przez członka Grupy o wybór jego operacji, bądź jego współmałżonka oraz dzieci. Wykluczenie od udziału w dokonywaniu wyboru operacji polega na wykluczeniu z procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji (głosowanie nad podjęciem uchwały) oraz procedury odwołania od rozstrzygnięć Grupy Decyzyjnej w sprawie wyboru operacji.

Grupa Decyzyjna podejmuje decyzje w formie uchwał, w drodze głosowania, zgodnie z przyjętym Regulaminem, które ma obowiązek przysyłać do wiadomości Samorządu Województwa Łódzkiego. Poprawność posiedzenia i podejmowanych przez Grupy Decyzyjnej decyzji wymaga obecności co najmniej 1/2 składu Grupy Decyzyjnej. Wszystkie głosowania Grupy Decyzyjnej są jawne. Głosowania Grupy Decyzyjnej odbywają się poprzez:

- a) podniesienie ręki,
- b) wypełnienie kart oceny operacji.

W razie braku stwierdzenia prawomocności posiedzenia, Przewodniczący Grupy Decyzyjnej zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia.

W razie niemożności dokonania wyboru operacji bezwzględną większością głosów w dwóch kolejnych głosowaniach na tym samym posiedzeniu Grupy, w trzecim głosowaniu na kolejnym posiedzeniu Grupy (zwołanej w ciągu 21 dni), wyboru operacji dokonuje się większością głosów przy obecności co najmniej 1/2 członków Grupy. Każdy członek Grupy ma jeden głos.

W całym okresie realizacji LSR nie można łączyć funkcji członka Grupy Decyzyjnej z funkcją członka Rady lub Zarządu Fundacji. Ponadto członek Grupy Decyzyjnej nie może być równocześnie pracownikiem Biura Fundacji.

Procedura naboru pracowników, w tym wymagania konieczne i pożądane oraz procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach.

LGD Fundacja „PRYM” posiada obecnie odpowiedni potencjał administracyjny niezbędny do zarządzania środkami publicznymi. Na styczeń 2009 roku struktura organizacyjna Biura Fundacji przedstawia się następująco:

- Kierownik Biura Fundacji w osobie Prezesa Zarządu,

- koordynator projektów osi Leader,
- specjalista ds. finansowo – administracyjno – osobowych,
- radca prawny Fundacji,
- specjalista ds. informacji i kontaktów z mediami.

Ponadto w trakcie realizacji projektów np. realizowanych w ramach PO KL na podstawie umów zlecenie są zatrudniani koordynatorzy projektów (bądź spośród pracowników Fundacji bądź z osób z zewnątrz).

Pracownicy Fundacji posiadają doświadczenie w przygotowywaniu i realizacji projektów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków UE (EFO i GR, EFS, EFRR).

W związku z tym, że na chwilę obecną posiadamy odpowiedni potencjał administracyjny nie przewidujemy w najbliższym czasie naboru pracowników. Jednak w razie konieczności uzupełnienia zatrudnienia została opracowana procedura naboru pracowników oraz procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach.

Do zadań Rady Fundacji należy powoływanie i odwoływanie członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu. Zgodnie z zapisami Statutu Prezes Zarządu kieruje Biurem Fundacji, jako Kierownik Biura. Stosunek pracy z Kierownikiem Biura nawiązuje i rozwiązuje Przewodniczący Rady Fundacji, a z innymi osobami zatrudnionymi w Fundacji Prezes Zarządu. Wymagania konieczne i pożądane adekwatne do obowiązków i zakresu odpowiedzialności na stanowisku Kierownika Biura są następujące:

Stanowisko pracy	Kierownik Biura
Wymagane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:	
1) wykształcenie wyższe magisterskie	
2) staż pracy minimum 5 lat	
3) doświadczenie w co najmniej 2-letnim kierowaniu zespołem	
4) umiejętność obsługi komputera w zakresie edytora tekstów, arkuszy kalkulacyjnych, programów do prezentacji	
5) znajomość problematyki i doświadczenie zawodowe w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	
6) prawo jazdy kat. B	
Pożądane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:	
1) wykształcenie wyższe ekonomiczne specjalność zarządzanie lub finanse, prawo	
2) doświadczenie zawodowe w zakresie realizacji projektów na terenach wiejskich	
3) doświadczenie w aplikowaniu o dofinansowanie projektów	
4) zdolność do współpracy i komunikacji z ludźmi	
5) umiejętność organizacji pracy	

Prezes Zarządu pełniący jednocześnie funkcję Kierownika Biura na podstawie ustaleń zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju, decyduje łącznie z pozostałymi członkami Zarządu o zatrudnieniu pracowników spełniających konieczne i pożądane wymagania adekwatne do obowiązków i zakresu odpowiedzialności na poszczególnych stanowiskach pracy:

Stanowisko pracy	Koordynator projektów osi Leader
<p>Wymagane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie wyższe 2) staż pracy minimum 1 rok 3) umiejętność obsługi komputera w zakresie edytora tekstów i programów do prezentacji 4) Znajomość problematyki i doświadczenie zawodowe w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej <p>Pożądane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) doświadczenie zawodowe w zakresie realizacji projektów na terenach wiejskich 2) doświadczenie w aplikowaniu o dofinansowanie projektów 3) zdolność do współpracy i komunikacji z ludźmi 4) umiejętność organizacji pracy 5) komunikatywność, rzetelność 	

Stanowisko pracy	Specjalista ds. finansowo – administracyjno – osobowych
<p>Wymagane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie wyższe lub średnie 2) staż pracy minimum 2 lata 3) znajomość przepisów prawa dotyczących księgowości, rachunkowości, spraw kadrowych, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych 4) umiejętność obsługi komputera w zakresie edytora tekstów, programu Płatnik, obsługi programów finansowych 5) znajomość problematyki i doświadczenie zawodowe w zakresie realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej <p>Pożądane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) doświadczenie zawodowe w zakresie rozliczania projektów realizowanych na obszarach wiejskich 2) doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, spraw kadrowych, płac i ubezpieczeń społecznych 3) umiejętność organizacji pracy 4) znajomość sposobu naliczania wynagrodzeń z różnych tytułów 5) współpraca z bankami 6) odpowiedzialność 7) elastyczność, rzetelność 	

Stanowisko pracy	Radca Prawny
<p>Wymagane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie wyższe prawnicze 2) staż pracy minimum 2 lata 3) uprawnienia do wykonywania zawodu radcy prawnego 4) znajomość obsługi komputera w zakresie edytora tekstów 5) znajomość programu Lex <p>Pożądane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) znajomość zagadnień związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych 2) znajomość przepisów prawnych dotyczących Osi 4. Leader 2) umiejętność pracy w zespole 3) komunikatywność, odpowiedzialność, rzetelność 	

Stanowisko pracy	Specjalista ds. informacji i kontaktów z mediami
<p>Wymagane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykształcenie wyższe lub średnie 2) staż pracy minimum 1 rok 3) umiejętność obsługi komputera w zakresie edytora tekstów, programów do prezentacji i do obróbki zdjęć <p>Pożądane kwalifikacje i doświadczenia zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) doświadczenie zawodowe w zakresie promocji projektów 2) umiejętność pracy w zespole 3) umiejętność skutecznego komunikowania się 4) umiejętność konstruowania haseł, sloganów reklamowych oraz informacji dla prasy i do innych materiałów informacyjno - promocyjnych 5) prawo jazdy kat. B 	

Przygotowanie rekrutacji

Zarząd na podstawie *Opisu stanowisk* i zestawu wymagań przygotowuje kryteria doboru kandydatów.

Podanie do publicznej wiadomości informacji o konkursie

Ogłoszenie o konkursie na wolne stanowiska w Biurze Fundacji przygotowuje Zarząd Fundacji. Miejszem publikacji jest tablica ogłoszeń w siedzibie Fundacji oraz strona internetowa Fundacji www.fundacjaprym.pl. Ogłoszenie o konkursie powinno zawierać: dane identyfikacyjne pracodawcy; określenie stanowiska pracy, zakres zadań wykonywanych na stanowisku pracy, wymagania konieczne i pożądane wobec kandydata, wykaz dokumentów, które powinna zawierać oferta, termin i miejsce składania ofert. Czas na składanie ofert nie powinien być krótszy niż

14 dni od ostatniego dnia publikacji ogłoszenia. Czas publikacji ogłoszenia wynosi minimum 14 dni przed terminem rozpoczęcia przyjmowania ofert kandydatów.

Postępowanie konkursowe i wybór kandydata

Niezwłocznie po upływie terminu składania ofert, Zarząd dokonuje oceny formalnej wszystkich ofert, odrzucając oferty, które nie spełniają wymagań ustalonych w ogłoszeniu o naborze. Kandydaci, których oferty spełniają ustalone formalne wymagania, są dopuszczeni do dalszego postępowania konkursowego.

Po przeprowadzeniu oceny formalnej ofert, upowszechnia się na stronie internetowej www.fundacja Prym.pl listę kandydatów, którzy spełniają wymagania określone w ogłoszeniu o naborze. Lista, o której mowa zawiera imiona i nazwiska kandydatów.

Po zakończeniu oceny formalnej ofert, spośród kandydatów spełniających warunki wymagane w ogłoszeniu Zarząd przeprowadza rozmowy kwalifikacyjne ze wszystkimi kandydatami. Zarząd decyduje zwykłą większością głosów o zatrudnieniu konkretnego kandydata oraz ustala warunki zatrudnienia. Z przeprowadzonego naboru kandydatów na wolne stanowisko pracy sporządza się protokół.

Jeżeli stosunek pracy osoby wyłonionej w drodze naboru ustał w ciągu 3 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy lub wybrana osoba nie nawiązała stosunku pracy, możliwe jest zatrudnienie na tym samym stanowisku kolejnej osoby spośród najlepszych kandydatów wymienionych w protokole naboru.

Podanie do publicznej wiadomości wyniku postępowania konkursowego

Kierownik Biura zawiadamia wszystkich uczestników postępowania konkursowego o wynikach konkursu na stanowiska i upowszechnia informację na stronie internetowej Fundacji. Informacja umieszczona jest przez okres co najmniej 2 miesięcy.

Informacja zawiera: nazwę i adres jednostki, określenie stanowiska w LGD, którego dotyczył konkurs, imię i nazwisko osoby, która została zatrudniona wraz z uzasadnieniem dokonanego wyboru.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach

W przypadku nie rozstrzygnięcia konkursu na wolne stanowiska pracownicze, z uwagi na brak ofert spełniających wymogi określone w ogłoszeniu, postępowanie konkursowe przeprowadza się ponownie dodając nowe miejsca publikacji ogłoszenia o konkursie (m.in. w prasie lokalnej i regionalnej) oraz wydłużając czas naboru, co najmniej o 14 dni. W przypadku ponownego braku ofert spełniających wymogi konieczne, Kierownik Biura w uzgodnieniu z Zarządem może zmienić wymagania konieczne, jednak w taki sposób by zatrudnione osoby gwarantowały prawidłową obsługę organów LGD i beneficjentów.

Opisy stanowisk precyzujące podział obowiązków i zakres odpowiedzialności na poszczególnych stanowiskach

W Biurze LGD przewiduje się 4 pracowników do realizacji działań w ramach Osi 4. Leader: Kierownika Biura Fundacji, koordynatora projektów turystycznych, specjalistę ds. finansowo – administracyjno – osobowych, Radcę Prawnego Fundacji oraz specjalistę ds. informacji i kontaktów z mediami. Osoby te są obecnie zatrudnione w Biurze Fundacji na podstawie umów o pracę, bądź na podstawie umów cywilnoprawnych.

Stanowisko pracy	Kierownik Biura
------------------	-----------------

Zadania:

- 1) wykonywanie uchwał Rady Fundacji i Zarządu Fundacji,
- 2) prowadzenie spraw Fundacji,
- 3) przygotowanie procesu naboru kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy;
- 4) gromadzenie i udostępnianie dokumentów z zakresu działania Fundacji,
- 5) przygotowywanie materiałów na posiedzenia Rady, Zarządu i Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader
- 6) nadzór nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów w ramach LSR LGD Fundacji Rozwoju Gmin „PRYM”
- 7) udzielanie potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie
- 8) szkolenia kadr biorących udział we wdrażaniu lokalnej strategii LSR, w tym pracowników Biura LGD, członków Rady, Zarządu i Grupy Decyzyjnej
- 9) nadzór nad obsługą wniosków
- 10) nadzór nad prowadzeniem monitoringu realizowanych operacji
- 11) nadzór nad przygotowywaniem wniosków o płatność pod względem merytorycznym
- 12) pomoc przy organizacji pracy Grupy Decyzyjnej oceniającej operacje
- 13) nadzór nad sporządzeniem informacji z kontroli dla Zarządu
- 14) nadzór nad prawidłowością sprawdzania końcowych rozliczeń rzeczowych pod względem zgodności z warunkami umów o pomoc
- 15) przyjęcie sprawozdania z wykonania projektów pod względem rzeczowym i finansowym
- 16) przygotowywanie propozycji procedur i instrukcji dotyczących kontroli

Zakres uprawnień:

- 1) Nawiązywanie i rozwiązywanie stosunku pracy z pracownikami Biura Fundacji
- 2) podpisywanie bieżącej korespondencji
- 3) kierowania pracą i nadzór nad pracownikami Biura i zleceniobiorcami
- 4) współdziałanie z przedstawicielami środków masowego przekazu oraz informowanie ich o działalności i zamierzeniach Fundacji
- 5) podejmowanie decyzji dotyczących działalności Fundacji w zakresie nie zastrzeżonym dla innych organów

Zakres odpowiedzialności:

- 1) zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań
- 2) merytoryczne, profesjonalne, wysokiej jakości prowadzenie spraw
- 3) ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych, do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki

Stanowisko pracy	Koordynator projektów osi Leader
<p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udzielanie potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie 2) współpraca z instytucjami zarządzającymi, pośredniczącymi, wdrażającymi w zakresie Osi 4. Leader 3) prowadzenie korespondencji związanej z realizacją projektów w ramach Osi 4. Leader 4) współpraca z beneficjentami w zakresie opracowywania wniosków aplikacyjnych do Osi 4. Leader 5) przygotowywanie odpowiednich sprawozdań 6) przygotowywanie wniosków o płatność pod względem merytorycznym, 7) organizacja pracy Grupy Decyzyjnej oceniającej operacje <p>Zakres uprawnień:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zgodny z udzielonymi pełnomocnictwami i upoważnieniami 2) wynikający z przepisów Kodeksu Pracy <p>Zakres odpowiedzialności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań 2) merytoryczne, profesjonalne, wysokiej jakości prowadzenie spraw 3) ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych, do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki 	

Stanowisko pracy	Specjalista ds. finansowo – administracyjno –osobowych
<p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie rachunkowości w ramach Osi 4. Leader zgodnie z obowiązującymi przepisami 2) czynności związane z obsługą księgową Fundacji, w tym prowadzenie ksiąg rachunkowych, sporządzanie list płac oraz dokonywanie rozliczeń finansowych z Urzędem Skarbowym, z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, z innymi instytucjami, prowadzenie kart wynagrodzeń zatrudnionych osób, sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie realizacji Osi 4. Leader 3) kontrola dokumentów rozliczeniowych pod względem formalno - rachunkowym, przygotowywanie dokumentów do rozliczeń w ramach realizacji działań w ramach Osi 4. Leader 4) współpraca z beneficjentami w zakresie opracowywania wniosków aplikacyjnych do Osi 4. Leader 5) sporządzanie sprawozdawczości dotyczącej dochodów, wydatków, wynagrodzeń oraz posiadanego majątku w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader 6) prowadzenie gospodarki kasowej i operacji bankowych w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader 	

- 7) nadzór nad prowadzeniem działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Biura, współuczestniczenie w systemie szkoleń
- 8) przygotowywanie wniosków o płatność pod względem finansowym

Zakres uprawnień:

- 1) zgodny z udzielonymi pełnomocnictwami i upoważnieniami
- 2) wynikający z przepisów Kodeksu Pracy

Zakres odpowiedzialności:

- 1) zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań
- 2) merytoryczne, profesjonalne, wysokiej jakości prowadzenie spraw
- 3) ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych, do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki

Stanowisko pracy	Radca Prawny
-------------------------	---------------------

Zadania:

- 1) obsługa prawna Fundacji w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader
- 2) wydawanie ustnych lub pisemnych opinii prawnych dotyczących bieżącej działalności Fundacji w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader
- 3) opracowywanie i przygotowywanie projektów umów w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader
- 4) opracowywanie i przygotowywanie projektów uchwał Rady Fundacji, Zarządu Fundacji i Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader
- 5) zastępowanie Fundacji „PRYM” w postępowaniach sądowych, administracyjnych, egzekucyjnych w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader
- 6) udzielanie porad prawnych również dla partnerów o organizacji współpracujących z Fundacją w zakresie realizacji działań w ramach Osi 4. Leader
- 7) nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawnych w Fundacji
- 8) współpraca z beneficjentami w zakresie opracowywania wniosków aplikacyjnych do Osi 4. Leader

Zakres uprawnień:

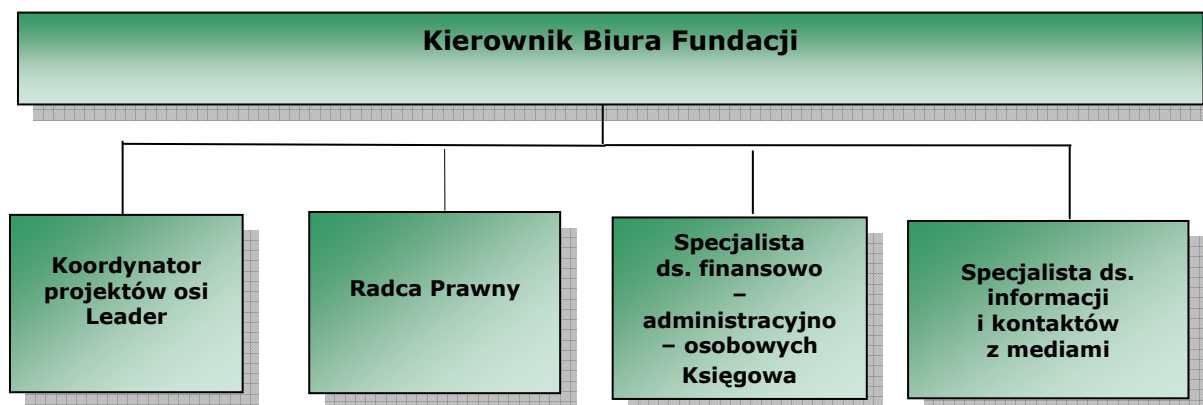
- 1) zgodny z udzielonymi pełnomocnictwami i upoważnieniami
- 2) wynikający z przepisów Kodeksu pracy

Zakres odpowiedzialności:

- 1) zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań
- 2) merytoryczne, profesjonalne, wysokiej jakości prowadzenie spraw
- 3) ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych, do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki

Stanowisko pracy	Specjalista ds. informacji i kontaktów z mediami
<p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie działań informacyjnych, promocyjnych i kulturalnych związanych z obszarem LGD, realizacją LSR oraz działalnością LGD 2) zarządzanie treścią strony internetowej Fundacji, aktualizowanie informacji, redagowanie tekstów, współpraca z wykonawcami strony 3) współredagowanie wydawnictw Fundacji 4) udzielanie informacji o działalności LGD – telefoniczne, ustnie, pisemnie lub za pośrednictwem Internetu 5) przygotowywanie udziału LGD w targach, konferencjach, szkoleniach, imprezach społeczno - kulturalnych i innych wydarzeniach mogących pomóc w promocji LGD 6) realizacja projektów Fundacji, w szczególności w zakresie organizacyjno - promocyjnym <p>Zakres uprawnień:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zgodny z udzielonymi pełnomocnictwami i upoważnieniami 2) wynikający z przepisów Kodeksu Pracy <p>Zakres odpowiedzialności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań 2) merytoryczne, profesjonalne, wysokiej jakości prowadzenie spraw 3) ochrona przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem danych osobowych, do których dostęp stwarzają powierzone zadania i obowiązki 	

Zasady funkcjonowania Biura Fundacji określa Regulamin Biura Fundacji przyjęty uchwałą Zarządu nr 25/2007 z dnia 11 lipca 2007r. Godziny rozpoczynania i kończenia pracy ustala Kierownik Biura Fundacji. Praca trwa od poniedziałku do piątku od godz. 8.00 do godz. 16.00. Dla niektórych pracowników Kierownik Biura może ustalić różne godziny rozpoczynania i kończenia pracy.

Siedziba Fundacji znajduje się w budynku Centrum Odnowy Wsi w Parzęczewie przy ul. Ozorkowskiej 3. Fundacja dysponuje pomieszczeniem biurowym o pow. 54,7m². Posiadamy sprzęt komputerowy i multimedialny: trzy komputery stacjonarne, 3 notebooki, kserokopiarkę, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, faks), rzutnik multimedialny, ekran do rzutnika.

Budynek Centrum, w którym mieści się nasza siedziba posiada ponadto pracownię komputerową przeznaczoną na Publiczny Punkt Dostępu do Internetu (wyposażenie pracowni w 20 stanowisk komputerowych oraz podłączenie do szerokopasmowego Internetu zostało zrealizowane w ramach ZPORR przy dofinansowaniu z EFRR), salę widowiskowo – konferencyjną o pow. 260m², która jest wykorzystywana m.in. do prowadzenia stałych zajęć kulturalnych i szkoleniowych dla mieszkańców wsi oraz organizowania widowisk obrzędowych i cyklicznych imprez kulturalnych i okolicznościowych. W Centrum o pow. 502m² znajdują się również pomieszczenia, w których mieści się Forum Inicjatyw Twórczych oraz zaplecze kuchenne do prowadzenia kursów kulinarnych dla Kół Gospodyń Wiejskich oraz do przygotowywania potraw regionalnych np. na pokazy regionalne.

Zasady rachunkowości i księgowość

Dla środków pochodzących ze źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi wyodrębnia się grupy kont tak aby była zachowana równowaga bilansowa składników aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów zapewniająca kontrolę nad właściwym gospodarowaniem tymi środkami. Od początku istnienia Fundacji obsługę finansowo – księgową prowadzi specjalista ds. finansowo - administracyjno – osobowych. Polityka finansowa Fundacji jest prowadzona w oparciu o Regulamin Gospodarki Finansowej Fundacji Rozwoju Gmin "PRYM" przyjęty uchwałą nr 11/2006 Zarządu Fundacji z dnia 25 października 2006r.

Zasady archiwizowania dokumentów

Wszyscy pracownicy Biura są zobowiązani odpowiednio zabezpieczać i przechowywać oryginały dokumentów związanych z wdrażaniem LSR w zakresie zadań należących do ich zakresów obowiązków. Dokumentacja (obejmująca także potwierdzone za zgodność z oryginałem wydruki elektronicznych wersji dokumentów) dotycząca realizacji LSR będzie archiwizowana w oddzielnych opisanych i oznakowanych segregatorach/teczkach/skoroszytach.

Elektroniczne wersje dokumentów występujące w procesie obsługi LSR są przechowywane przez pracowników wyznaczonych przez Kierownika Biura na zabezpieczonych dyskach sieciowych Biura. W przypadku korespondencji elektronicznej wydruk podpisuje nadawca/odbiorca i przechowuje w prowadzonej przez siebie dokumentacji.

Biuro zapewnia, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i kontroli danego projektu są przechowywane do wglądu nie krócej niż przez okres siedmiu lat od zamknięcia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. W przypadku częściowego zamknięcia programu - przez okres pięciu lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia.

Podstawą przechowywania dokumentacji jest wyodrębnienie rodzajów dokumentów związanych z poszczególnymi aspektami realizacji przedsięwzięć i przypisanie tym rodzajom symboli klasyfikacji rzeczowego wykazu akt obowiązującego w Biurze oraz symboli kategorii archiwalnej, jak również wprowadzenie wymogu przechowywania dokumentacji w jednostkach organizacyjnych Biura zaangażowanych w wdrażanie LSR w sposób uporządkowany oraz wymogu przekazywania tej dokumentacji do archiwum Biura LGD w terminie określonym przepisami wewnętrznymi.

II.6. Kwalifikacje i doświadczenie członków organu decyzyjnego LGD

Grupa Decyzyjna ds. osi Leader to reprezentacja osób zaangażowanych w realizację podejścia LEADER, w której co najmniej 50% członków reprezentuje sektor społeczno - gospodarczy. Wszyscy członkowie Grupy Decyzyjnej mają doświadczenie w pracy na rzecz społeczności lokalnej i rozwoju obszarów wiejskich, jak i udziału w różnego typu projektach i programach lokalnych, regionalnych i krajowych, a część z nich także w projektach finansowanych ze środków UE. Większość członków Grupy ma doświadczenie w zarządzaniu środkami publicznymi lub brała czynny udział w pracach różnego typu komitetach, komisjach i ciałach decyzyjnych różnych organizacji i instytucji. Grupę stanowią ludzie o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu w wielu dziedzinach, takich jak: prowadzenie działalności gospodarczej, organizacja imprez i festynów, działalność kulturalno-oświatowa, sportowa, promocja produktu lokalnego, zarządzanie projektami, zarządzanie instytucją publiczną itp. Do ciała decyzyjnego wybrano zarówno

dobrych organizatorów, jak i osoby mające doświadczenie w podejmowaniu decyzji czy kontroli finansowej. Wszyscy członkowie Grupy zgłosili się dobrowolnie i zostali wybrani przez Radę Fundacji. Więcej informacji zawiera załącznik nr 2 do LSR.

II.7. Doświadczenie Fundacji „PRYM” i jej partnerów w realizacji operacji

Gminy – Fundatorzy oraz Fundacja „PRYM” mają za sobą doświadczenia z realizacji projektów w ramach I i II Schematu Pilotażowego Programu Leader+. Trzy spośród pięciu partnerskich gmin realizowały projekty z zakresu działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” w ramach SPO „Restrukturyzacja...”, cztery gminy pozyskały dofinansowanie w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, dwie gminy pozyskały dofinansowanie w ramach PO Kapitał Ludzki. Organizacje pozarządowe posiadają doświadczenie głównie ze współpracy z: Fundacją „PRYM” przy realizacji projektów w ramach Konkursu MAŁYCH GRANTÓW, Fundacją Wspomagania Wsi w Warszawie, Urzędem Marszałkowskim w Łodzi.

Ponadto Fundacja „PRYM” zrealizowała:

- we współpracy z Izbą Rzemieśniczą w Łodzi 4 oddolne projekty edukacyjne w ramach PO Kapitał Ludzki; realizacja projektów zaowocowała trwałą współpracą z rzemieślnikami: zdu-nem, kowalem, stolarzem i rzeźbiarzami;
- we współpracy z pracownikami naukowymi Katedry Socjologii Wsi i Miasta i studentami Uniwersytetu Łódzkiego oraz Koszalińskim Towarzystwem Społeczno – Kulturalnym projekt upowszechniający dobre praktyki z terenu Środkowopomorskiej Grupy Działania, polegający na przeprowadzeniu badań społecznych, warsztatów specjalizacji wsi w celu wypracowania ofert turystycznych trzech wiosek i trasy tematycznej;
- we współpracy ze szkołami oraz Stowarzyszeniem OPUS w Łodzi projekt z zakresu edukacji ekologicznej m.in. w celu utworzenia sieci 11 EKOKLUBÓW na obszarze działania Fundacji „PRYM”,
- we współpracy z Muzeum w Łęczycy bogatą prezentację dziedzictwa kulturowego podczas Łódzkiego Tygla Smaków.

Więcej informacji znajduje się w załączniku nr 3 do LSR.

W ramach II Schematu PPL+ w październiku 2007r. odbył się wyjazd studyjny do Regionu Walonia – Bruksela w celu nawiązania współpracy z Lokalną Grupą Działania GAL de La Botte du Hainaut oraz Zespołem Jezior Les Lacs de l'Eau d'Heure. Podsumowaniem prowadzonych podczas wizyty rozmów było podpisanie Protokołu Współpracy przez LGD z Polski (Fundację Rozwoju Gmin „PRYM”, Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM” i Stowarzyszenia LGD „POLCENTRUM”) i Walonii, który jest podstawą do dalszych prac przy przygotowywaniu międzynarodowych projektów współpracy.

Fundacja posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie współpracy ze społecznościami lokalnymi z terenów wiejskich. Doświadczenie zostało zdobyte przede wszystkim poprzez realizację projektu w ramach PPL+, w ramach którego organizowane były spotkania z mieszkańcami wsi, których celem było powstanie Grup Odnowy Wsi i pomoc w stworzeniu projektów Planów Odnowy Wsi. Ponadto wiedza ta została poszerzona poprzez realizację projektu „Między nadzieją a sukcesem”, który zakłada upowszechnienie na obszarach wiejskich dobrych praktyk związanych z tworzeniem wiosek tematycznych. W ramach projektu ściśle współpracowaliśmy z mieszkańcami kilku wybranych wsi z naszego terenu działania w celu umożliwienia im zrealizowania ich pomysłów związanych z utworzeniem wsi tematycznych.

III. Opis obszaru wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

III.1. Wykaz gmin będących partnerami Fundacji

Tabela 1. Podstawowe dane dotyczące gmin

Gmina	Typ gminy	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju
Dalików	wiejska	1011012
Łęczyca	wiejska	1004052
Parzęczew	wiejska	1020072
Wartkowice	wiejska	1011052
Zgierz	wiejska	1020092

Źródło: Opracowanie własne

III.2. Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, kulturowe i historyczne

LGD położona jest w samym centrum Polski, w województwie łódzkim w trzech powiatach: łęczyckim, poddębickim i zgierskim. Atutem partnerstwa jest położenie w pobliżu największych aglomeracji miejskich: łódzkiej, warszawskiej i poznańskiej.

Powierzchnia LGD to 707,4 km², co stanowi 3,9% całkowitej powierzchni województwa łódzkiego. Obszar LGD obejmuje 161 sołectw: 42 w gminie Wartkowice, 40 w gminie Zgierz, 36 w gminie Łęczyca, 24 w gminie Parzęczew, 19 w gminie Dalików.

Rysunek 1. Obszar LGD Fundacji „PRYM”

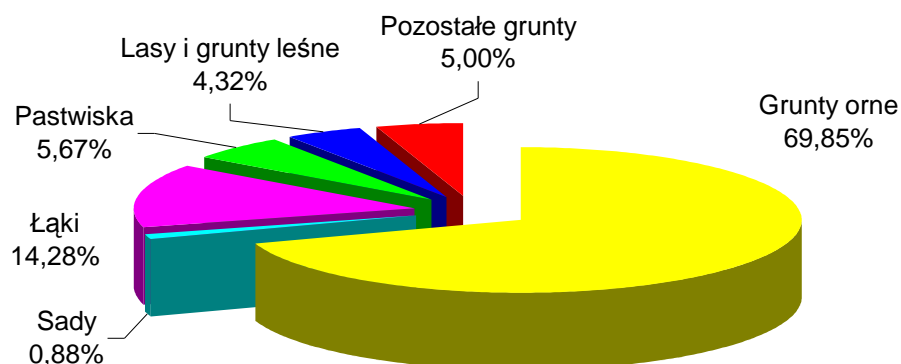
Źródło: Opracowanie własne

Przez LGD przebiega **autostrada A-2** Poznań – Łódź - Warszawa na odcinkach Dąbie-Wartkowice o dł. 15,9 km, Wartkowice – Emilia dł. 26 km, Emilia – Stryków dł. 18k m. Wzdłuż A-2 powstają węzły autostradowe: Wartkowice, Emilia, Piątek, Miejsca Obsługi Podróżnych: dwa w Chrząstowie Wielkim i dwa w Emilii, oraz Obwód Utrzymania Autostrady w Wartkowicach. W pobliżu Strykowie przetną się dwa strategiczne szlaki komunikacyjne: autostrada A – 2 i autostrada A – 1. Przez teren LGD przebiega 8 km linii tramwajowej 46 relacji Ozorków – Chocianowice, która jest najdłuższą taką linią w Europie (34 km).

Ukształtowanie powierzchni: LGD leży na granicy działu wód Wisły i Warty, w krainie rozległych dolin, w dorzeczu dwóch rzek: dolnej i środkowej Bzury, i dolnego Neru oraz na terenie równoleżnikowo biegnącej Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej.

Udział użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w stosunku do ich ogólnej powierzchni wynosi 90,68 %. Największy procent użytków rolnych stanowią grunty orne (69,85%). Cztery z pięciu gmin na obszarze LGD: Parzęczew, Zgierz, Wartkowice, Dalików to gminy **o niekorzystnych warunkach gospodarowania** (Dz. U. Nr 73, Nr 158, z późniejszymi zm.). Procentowy udział użytków rolnych objętych ONW w stosunku do ogólnej powierzchni użytków rolnych na obszarze LGD wynosi 67,5% (36.542,64 ha).

Rysunek 2. Struktura gruntów w gospodarstwach rolnych na terenie LGD

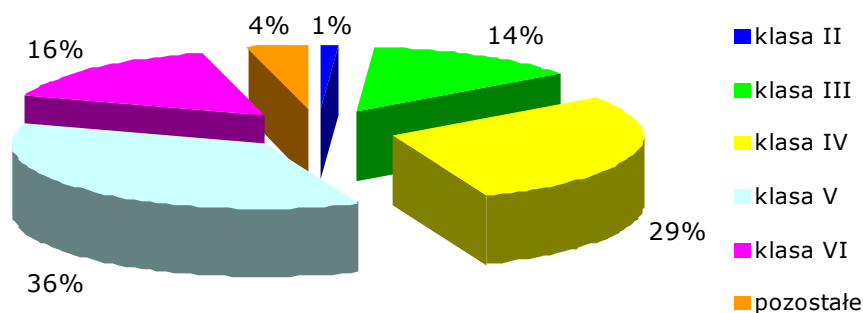

Źródło: Opracowanie własne

Klimat: Warunki klimatyczne obszaru LGD są typowe dla terenów środkowej Polski. Klimat ma charakter umiarkowany, przejściowy z wpływami klimatu kontynentalnego w lecie i oceanicznego zimą. Średnia temperatura roczna przekracza nieco 8 stopni Celsjusza. Okres wegetacyjny trwa ok. 210 dni. Opady atmosferyczne są raczej niskie, osiągając 600 – 660 mm z tendencją do zmniejszania się, co powoduje w ostatnich latach klęskę suszy.

Przeważają **gleby** klasy IV (29%) i V (36%). Nie występują gleby I klasy bonitacyjnej. Gleby klasy bardzo dobrej i dobrej (II – IV klasa) stanowią 44% użytków rolnych (rys. ...)

Rysunek 3. Struktura użytków rolnych wg klas bonitacyjnych na obszarze LGD

Źródło: Opracowanie własne.

Bogactwa naturalne: W okolicach Rogóżna występują znaczne, niezagospodarowane zasoby naturalne w postaci złóż: soli kamiennej o zasobach zbilansowanych ok. 8,6 mld ton, węgla brunatnego ok. 550 mld ton, torfów i błot borowinowych oraz kruszyw naturalnych. Obszar LGD usytuowany jest w szczecińsko – łódzkim okręgu geotermalnym, gdzie udokumentowano możliwość uzyskania 5.800 mln tpu energii cieplnej. Jest najkorzystniejszym obszarem generowania energii geotermalnej na Niżu Polskim.

Tabela 2. Charakterystyka zbiorników geotermalnych na terenie LGD

Gmina	Powierzchnia całkowita w km ²	Potencjalne zasoby wody geotermalnej w km ³	Potencjalne zasoby energii cieplnej zawartej w wodach geotermalnych w tys. tpu
Dalików	112,70	17,75	132.652
Łęczyca	150,60	22,56	224.216
Parzęczew	103,90	17,76	128.626
Wartkowice	141,00	20,60	136.536
Zgierz	199,24	25,29	178.067
Razem	707,44	103,96	800.097

Źródło: Opracowanie własne na podst. „Charakterystyki geotermalnej powiatów województwa łódzkiego” opracowanej przez Uniwersytet Łódzki Wydział Biologii i Nauk o Ziemi.

16,2% obszarów zajmują **lasy** (11.490 ha) głównie mieszane iglasto – liściaste. Planowane jest zalesienie dodatkowych ok. 4.000 ha.

Obszar LGD leży na pograniczu dorzeczy Wisły i Odry, w zlewniach dwóch rzek: górnej i środkowej **Bzury** oraz dolnego **Neru**. Przez teren LGD przepływa łącznie 242,80 km rzek. Szczegółowy wykaz zawiera tabela.

Tabela 3. Rzeki płynące przez obszar LGD

L.p.	Rzeki	Długości rzek w km
1.	Bzura	16,43
2.	Ner	11,30
3.	Zian	28,80
4.	Gnida	28,14
5.	Linda	17,30
6.	Kanał Północny	4,90
7.	Kanał Łęka – Dobrogosty do Bzury	4,25
8.	Kanał Łęka – Dobrogosty do Zianu	6,35
9.	Kanał Łęka A	3,60
10.	Kanał Łęka B	0,80
11.	Kanał Sierpów	2,27
12.	Bełdówka	8,60
13.	Kucinka	8,70
14.	Pisia k/Bronówka	6,91

15.	Kanał A (Żelgoszcz)	6,19
16.	Kanał SW (Wilkowice)	2,66
17.	Moszczenica	31,70
18.	Czerniawka	16,20
19.	Ciosenka	16,00
20.	Malina	10,00
21.	Dzierżązna	11,70
	RAZEM	242,80

Źródło: Opracowanie własne.

Zasoby wodne nie należą do dużych. Retencjonowanie wody odbywa się w różnej wielkości zbiornikach wodnych. Każda z gmin zamierza w przyszłości budować zbiorniki wodne na swoim terenie oraz zagospodarować już istniejące.

- zbiornik wodny w Leźnicy Wielkiej o pow. 14,5 ha
- zbiornik wodny w Paręczewie o pow. 1,58 ha
- zbiornik wodny w Chociszewie o pow. 1,68 ha
- 6 stawów rybnych w Kowalewicach o pow. 2,84 ha
- zbiornik wodny w Białej o pow. 3,10 ha
- zbiornik wodny w Grotnikach o pow. 1,45 ha
- Młyn – stawy w Woli Branickiej o pow. 4,60 ha
- stawy rybne w Bądkowie o pow. 6,65 ha
- stawy rybne w Kotowicach o pow. 8,20 ha
- stawy rybne w Glinniku o pow. 9,45 ha
- zbiorniki w wyrobiskach potorfowych o łącznej pow. 32,00 ha: Dzierżawy, Kiki
- 24 stawy rybne w okolicach Sarnowa o pow. 180,00 ha
- zbiornik w wyrobiskach poźwirowych w Wilczkowicach Górnych
- zbiornik wodny w Dzierżąznej o pow. 1 ha.

Tabela 4. Zbiorniki wodne na terenie LGD

Gmina	Liczba zbiorników wodnych	Powierzchnia zbiorników w ha
Dalików	24 stawy rybne	180,00
Łęczycza	ok. 400 w większości dla potrzeb gospodarstw rolnych	120,0
Paręczew	3 + 6 stawów rybnych	20,60
Wartkowice	zbiorniki w wyrobiskach potorfowych	32,00
Zgierz	2 + 4 stawy rybne	33,45
Razem na terenie LGD		

Źródło: Opracowanie własne (stan na 31.10.2005r.).

Zanieczyszczenie środowiska: Główne zanieczyszczenia na obszarze LGD to zanieczyszczenia wód powierzchniowych (wynikające z wysokiej dysproporcji między stopniem rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej), odpady komunalne i dzikie wysypiska. W celu kontroli nad zachowaniem ekologicznej czystości terenów LGD współpracują ze sobą **Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury** w ramach **Programu „BZURA”** oraz **Związek Gmin Nadodrzańskich**. Emisja komunikacyjna oraz hałas stanowią największe zagrożenie dla obszarów położonych w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu: droga krajowa nr 1 Gdańsk – Cieszyn, nr 702 Zgierz – Kutno, nr 72 Brzeziny – Konin oraz nowo wybudowana autostrada A-2.

Obszar LGD jest postrzegany jako teren ekologiczny i przyjazny środowisku m.in. poprzez:

- organizację Konkursu **„Czysta zagroda – piękniejsza wieś”** – konkurs jest organizowany przez Radę Gminy w Parzęczewie wraz z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz Łódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach; dotychczas odbyło się 41 edycji konkursu, w których udział wzięło ponad 600 uczestników, w tym około 400 gospodarstw rolnych; celem konkursu jest racjonalne i estetyczne zagospodarowanie wiejskich zagród, nieruchomości i bloków mieszkalnych w tym: upowszechnienie wiedzy z zakresu ekologii oraz wdrażania nowych rozwiązań technicznych wpływających na ochronę środowiska;

- realizację **Programu Edukacji Ekologicznej „Między Bzurą a Nerem” LGD Fundacji „PRYM”**, w tym:

- a) zajęcia edukacyjne w szkołach, tematyka zajęć: „Międzynarodowa Sieć Ekoklubów w Polsce i na świecie” – 11 szkół uczestniczących w projekcie,
- b) Ekologiczny Festiwal Teatralny „Między Bzurą a Nerem” we wsi Lubień,
- c) Festiwal Piosenki Ekologicznej w Parzęczewie,
- d) wyjazdy edukacyjne,
- e) przeprowadzenie Olimpiady Ekologicznej Fundacji „PRYM” w Centrum Odnowy Wsi w Parzęczewie
- f) Konkurs Fotograficzny „Między Bzurą a Nerem”,
- g) Konkurs Plastyczny „Między Bzurą a Nerem”,
- h) kontynuowanie selektywnej zbiórki odpadów na terenie placówek oświatowych - warsztaty wykonywania pojemników do selektywnej zbiórki,
- i) doposażenie pracowni Kół Ekologicznych w szkołach podstawowych, gimnazjach i przedszkolach.

Obszary objęte ochroną:

- **Rezerwat Jałowców „Ciosny”** w Rosanowie o pow. 2,4 ha rośnie tu około 8.000 jałowców.
- **Rezerwat Dąbrowa Grotnicka** - jeden z największych rezerwatów w regionie łódzkim o pow. 100,5 ha, charakteryzujący się dużą różnorodnością flory, w której występują gatunki o bardzo odmiennych wymaganiach ekologicznych; położony w północnej części Lasu Grotnicko-Lućmierskiego jest obiektem badań naukowych i zajęć dydaktycznych; teren ten został objęty siecią Natura 2000.
- **Rezerwat Grądy nad Lindą** na terenie Nadleśnictwa Grotniki o łącznej pow. 56 ha; istnieje tu kompleks źródeł i wysięków wody, z którego wypływa piękny strumień, stanowiący dopływ rzeki Lindy.
- **Rezerwat Grądy nad Moszczenicą** o pow. 42,1 ha znajduje się w północnej części Lasów Szczawińskich.
- **Rezerwat „Błonie”** w Błoniu – Topoli o powierzchni 20,74 ha ze stanowiskami roślinności halofilnej.

Rezerваты są w całości położone na terenie LGD. Ich powierzchnia wynosi 221,61 ha.

- **105 pomników przyrody:** 33 dęby szypułkowe, 5 dębów bezszypułkowych, 27 lip drobno-listnych, 10 jesionów wyniosłych, 7 grabów, 5 kasztanowców, 3 klony - jawory, 1 klon zwyczajny, 3 modrzewie europejskie, 3 topole białe, 3 wiązy, 2 sosny, 1 bluszcz, 1 buk pospolity, 1 tuja.
- **4 obszary chronionego krajobrazu:** Pradolina Warszawsko – Berlińska, część otuliny Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, Puczniewski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sokolnicki Obszar Chronionego Krajobrazu. Łączna powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu wynosi 39.837 ha, z czego na obszarze LGD jest położonych 5.280 ha.

- 6 alei pomnikowych:
- - Glinnik wzdłuż drogi do Szczawina – aleja złożona z 72 drzew (buk i lipy),
- Wypychów – aleja lipowa złożona z ok. 35 drzew,
- Grotniki – aleja lipowa złożona ze 182 drzew,
- Łągiewniki Nowe wzdłuż drogi Zgierz – Stryków aleja klonów srebrzystych - 250 drzew,
- Dalików – aleja grabowa,
- wzdłuż drogi Gostków – Poddębice aleja wielogatunkowa składająca się z 36 drzew.
- **17 parków:** Piaskowice, Lućmierz, Kębliny, Jeżewo, Dzierżazna, Glinnik, Bronów, Ner, Dalików, Stary Gostków, Biernacie, Sarnów, Gajówka, Błonie - Topola, Gawrony, Prądzew, Siedlec.

Zaletą obszaru jest malownicze położenie i niezwykley krajobraz o czym świadczą atrakcyjne **szlaki turystyczne**: piesze i rowerowe m.in.: Szlak do rezerwatu „Ciosny” (9 km), Szlak ze Smardzewa do Łodzi (9 km), Szlak Zgierz – Lućmierz (16 km, fragment „Szlaku Pamięci Hitlerowskiego Ludobójstwa”), Szlak Lućmierz - Smardzew (22 km), Szlak Łągiewniki – Biała (18 km), Przez Malinkę i Swędów (35 km), Do rezerwatu jałowców (16 km), Do Palestyny (33 km), Po Ziemi Parzęczewskiej (41 km), W środku Polski (17 km, fragment dalekobieżnego szlaku po województwie łódzkim), Szlak tranzytowy (10 km, fragment szlaku ogólnopolskiego włączenie w sieć międzynarodową np. Eurovelo), Szlaki im. M. Konopnickiej (13,5 km), Szlak Św. Faustyny Kowalskiej (15 km), Agroturystyczny Szlak Rowerowy na terenie gminy Zgierz (33 km), łącznikowy agroturystyczny szlak rowerowy (9 km), Agroturystyczny szlak konny (17 km), piesza trasa Szlakiem Bojowym 28 Pułku Strzelców Kaniowskich (14,6 km), rowerowa trasa Szlakiem Bojowym Kresowej Brygady Kawalerii (22 km).

Uwarunkowania kulturowe

Przeszłość dziejowa, warunki naturalne krajobraz oraz różnorodność przesłanek wierzeniowych obszaru Ziemi Łęczycko – Sieradzkiej i jej mieszkańców wyraźnie wpłynęły na odrębność tutejszej kultury ludowej, której wyznacznikami są swoiste elementy plastyczne i folklor.

Z etnograficznego punktu widzenia termin Ziemia Łęczycko - Sieradzka oznacza obszar w środkowej Polsce sięgający od północy po Kłodawę, Łanięta, i Wojszyce, na wschodzie po Oczkowice, Głowno i Dmosin, na południowym - wschodzie po Stryków, na południe po Zgierz, Konstancynów i Lutomię, na zachodzie obejmuje granicę opartą o rzekę Ner od wsi Grodzisko do Kłodawy.

Najstarszym rzemiosłem ludowym było tu stolarstwo, zajmujące się wyrobem mebli i sprzętów domowych. Należą do tej grupy m.in. skrzynie posagowe bogato zdobione oraz kuferki o wypukłym wieku. Meble i sprzęty domowe wykonywane przez artystów – rzemieślników odznaczały się prostotą i naturalnością. Występowały i występują do dzisiaj w całym omawianym regionie.

Inną typową dla tej ziemi dziedziną twórczości ludowej była tkanina łęczycka. Charakteryzuje ją skromność i prostota ograniczona do kilku stonowanych barw. Tkaniny wykonywano z samodzielnie przygotowanej przędzy, barwionej naturalnie. Z samodzielnie i płócien sztyto stroje łęczyckie, które dziś noszą kapele oraz zespoły pieśni i tańca, licznie działające na tym terenie m.in.: Kapela „Parzęczewiacy”, Zespół Śpiewaczy z Parzęczewa, Zespół Obrzędowy „Orlaneczki” z Orłej, Zespół Śpiewaczy „Wesołe Kowalewiczanki” z Kowalewic, Zespół „Giecznianki”, Zespół Pieśni i Tańca „Szczawiniacy”, Zespół „Biała Róża”, kapela „Dalikowiacy” i Zespół Śpiewaczy „Polesianki”.

Rysunek 4. Strój łączycki oraz rzeźba Diabła Boruty

Tradycyjnym elementem sztuki ludowej było zdobienie chat i domostw. W chatach spotyka się jeszcze pracochłonne „pajaki”, „pierzaki” oraz „plecione” i „dęte”. Głębokie korzenie w sztuce ludowej ma odradzające się kowalstwo artystyczne, plecionkarstwo i garncarstwo. Wyroby z tych dziedzin cechuje swoista prostota i kunszt wykonania.

Rzeźba ludowa to sztuka, która nigdy nie uległa modom ani nowoczesności. Źródłem inspiracji dla rzeźbiarzy są legendy, baśnie i podania ludowe. Główną postacią najczęściej rzeźbioną jest legendarny Diabeł Boruta.

Region ten słynie z legendy o Diabie Borucie z łączyckiego zamku. Opowiadają, że „za czasów Kazimierza Wielkiego, król po obejrzeniu budowy łączyckiego zamku, udał się po zmierzchu w kierunku Kujaw. Przeprowadzając się przez podłączyckie bagna królewska karoca ugrzęzła w błocie i nijak służba nie mogła jej wydobyć. Wtem pojawił się szlachcic na koniu, pokłonił się lekko czapki nie zdejmując i pomoc swą zaoferował. Król zdziwił się wielce, że jeden człowiek chce dać rady tam gdzie kilkunastu nie dało. Szlachcic oddalił się na krótko po czym wrócił wlokąc za koniem topolowe gałęzie. Wymoszczono nimi grunt i karoca wydostała się z błocka. Orszak zatrzymał się w pobliskiej karczmy na rozstaju dróg. Król chciał nagrodzić szlachcica złotem, ale ten poprosił tylko, aby władca zarządził muzykę i tańce. Kazimierz Wielki kazał karczmarzowi miody wytoczyć, a grajków do roboty zagonić. A i tańce się zaczęły. Boruta Diabeł, który to w szlachcica butach był, tańczył i tańczył do białego rana w towarzystwie swojego kompana i zarazem dłużnika, Króla Kazimierza Wielkiego. I w ten oto sposób Boruta wygrał zakład, który z Lucyferem zawarł, że z polskim monarchą tańczyć będzie. Na pamiątkę owego wydarzenia ziemię wokół karczmy nazywano Topolą Królewską, a Lucyfer zły przegrany zakład, Borutę na wieki z łączyckimi bagnami związał.”

Łęczycki zamek wybudowano z polecenia Kazimierza Wielkiego. Wchodził on w skład wzniesionych wówczas fortyfikacji obronnych. Jedna z baszt dobrze do dziś zachowana pełni funkcję dzwonnicy przy kościele farnym. Obecnie na zamku znajduje się muzeum. Od kilku lat organizuje się tam również turnieje rycerskie.

Na obszarze realizacji projektu występuje bogactwo obiektów i form dziedzictwa kulturowego:

- kościół drewniany w Białej p.w. Św. Piotra i Pawła z XVIII w.,
- park z pierwszego ćwierćwiecza XX w. w Dzierżąznej,
- kościół drewniany w Giecznie p.w. Wszystkich Świętych z 1717r.,

- park w Glinniku z przełomu XVII i XVIII w.,
 - drewniany kościół z XVIII w. we wsi Leźnica Mała,
 - kościół z XVIII w. w Topoli Królewskiej,
 - kościół p.w. Najświętszego Serca Jezusowego w Błoniu z 1913r.,
 - kościół p.w. Św. Marcina w Siedlcu z 1922r.,
 - drewniany, kryty gontem kościół p.w. Św. Rocha w Topoli Królewskiej z 1845r.,
 - drewniany kościół w Turze p.w. Św. Piotra i Pawła z 1754r. wraz z cmentarzem,
 - kościół neogotycki p.w. Św. Mateusza w Dalikowie wzniesiony w latach 1908 – 1913,
 - drewniany kościół p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela w Budzynku, wzniesiony jako kaplica myśliwska w latach 1710 - 1711,
 - kościół p.w. Św. Floriana w Domaniewie z początku XVI w., ufundowany przez chorążego łączyckiego Stanisława Zalewskiego,
 - zbiorowa mogiła powstańców z 1863r. na cmentarzu w Dalikowie,
 - kaplica cmentarna w Dalikowie (neobarok, późny gotyk),
 - park zabytkowy założony w połowie XIX wieku przez rodzinę Wardęskich ówczesnych właścicieli majątku Dalików w stylu naturalistycznym (naśladownictwo angielskich parków krajobrazowych z piękną aleją grabową i jesionową),
- modrzewiowy kościół cmentarny p.w. Św. Rocha w Parzęczewie z I poł. XVII w.,
- kościół p.w. W.N.M.P. z 1804r. w Parzęczewie,
 - drewniany kościół p.w. Św. Jakuba Apostoła z pocz. XVIII w. w Leźnicy Wielkiej,
 - grodzisko w Parzęczewie – relikw średniowiecznej siedziby obronnej z pocz. XV w.,
 - zespół Pałacowo - Parkowy w Starym Gostkowie z 1802r., gdzie obecnie znajduje się siedziba Urzędu Gminy Wartkowie; powierzchnia parku wynosi 3,9 ha,
 - zespół Dworsko - Parkowy w Bronowie o pow. 7,6 ha, gdzie w latach 1862-1872 mieszkała i tworzyła swoje dzieła Maria Konopnicka,
 - zespół dworski w Jeżewie z połowy XIX w.,
 - zespół dworski w Kęślinach z parkiem z ostatniego ćwierćwiecza XIX w.,
 - prywatny skansen A. Matczaka w Idzikowicach,
 - park podworski w Nerze,
 - zespół pałacowo parkowy w Biernacicach,
 - kaplica cmentarna w Wartkowicach.

Kultura Łęczycan i ich tradycja są ciągle żywe w tym rejonie. Rozwijanie kultury Łęczycan jako dziedzictwa kulturowego i angażowanie tej kultury w turystykę są priorytetami naszej LGD.

Żywe tradycje: Mieszkańcy oraz odwiedzający gminę turyści mogli obejrzeć już kilka plenerowych widowisk obrzędowych, które zdobyły szerokie uznanie tj.:

- **“Święto Chleba”**,
- **“Pierzawka”, “Pirzok”** - impreza odwołująca się do tradycji wspólnej pracy i spędzania czasu; w długie zimowe wieczory kobiety zbierały się by wspólnie drzeć pierze, za kobietami przybywali mężczyźni, a często i muzykanci; wspólnej pracy towarzyszyły śmiechy, żarty, pogaduszki, śpiewy a nawet tańce, jeśli nie było postu; popularnym psikusiem było puszczenie gołębia w pierze,
- **“Wesele Staropolskie”** - widowisko wyróżnione podczas Przeglądu Twórczości Ludowej “Tradycje’ 99” i zarejestrowane przez TVP Łódź; przedstawia obrzędy: błogosławieństwa, oczepin, kołacza, kury, wywozin, zbierania na czepiec; widowisko oparte na autentycznych tekstach, zwyczajach regionu sieradzko – łączyckiego
- **“Kiszenie kapusty”** – inscenizacja powstała na podst. “Chłopów” Reymonta,
- **“Tradycje Wielkanocne”**,
- **“Tradycje Bożonarodzeniowe”** z udziałem KGW; prezentacja zwyczajów, tradycji i potraw,
- **“Kolędowanie”**,
- **“Karczma Łęczycka”**,
- **Jesienny Bieg św. Huberta**,
- **“Noc Kupały”**,
- **Regionalny Pokaz Potraw Ziemi Łęczyckiej** – corocznie od 9 lat w “tłusty czwartek” Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej wspólnie z Domem Kultury w Łęczycy, Muzeum w Łęczycy i ŁODR Bratoszewice organizuje regionalną imprezę promującą tradycyjne łączyckie potrawy; w 2008 roku wzięło w nim udział ponad 20 kół Gospodyń Wiejskich z regionu łączyckiego; w ramach organizacji pokazu zebrano przepisy i wydano publikację okolicznościową “Specjały z łączyckiej kuchni”; pokaz jest okazją do wspólnych spotkań przy

stole, tradycyjnego biesiadowania, ale przede wszystkim powrotem do źródeł regionalnej sztuki kulinarnej;

- Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej od 2003 roku organizuje **Pokaz Twórczości Artystycznej Gospodyń**. Jest to wydarzenie kulturalne, które odbywa się tradycyjnie dnia 6 stycznia w święto „Trzech Króli” w Domu Kultury w Łęczycy. Celem pokazu jest aktywizacja społeczności wiejskiej, krzewienie dziedzictwa kulturowego, ocalenie od zapomnienia starodawnych tradycji ludowych oraz poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu. Pokazowi towarzyszy wystawa rękodzielnictwa gospodyń z naszego regionu, a każdego roku prezentowane są bardzo ciekawe ekspozycje regionalne. Między innymi wystawa pod nazwą „Starocie w domu i zagrodzie”, „Dawne klimaty Kuchni” i ostatnia prezentacja „Diabeł Boruta nie tylko w legendzie”.

Wspólne uczestnictwo w imprezach i widowiskach obrzędowych scala lokalną społeczność i przyczynia się do kultywowania tradycji i przekazywania ich następnym pokoleniom.

W celu wypromowania lokalnego dziedzictwa kulturowego Fundacja przy dużym zaangażowaniu swoich partnerów bierze udział w licznych imprezach promocyjnych m.in:

- Targach „Na Styku Kultur w Łodzi”,

- W Pawilonie Regionów podczas Targów FARMA w Poznaniu – 10.2008r.,

- Wojewódzkim Konkursie Łódzki Tygiel Smaków podczas Dni Naturalnej Żywności „NATURA FOOD” w Łodzi – w roku 2008 15 gospodyń domowych z naszego terenu zgłosiło swoje potrawy do udziału w konkursie, dwie panie zdobyły pierwsze nagrody: w kategorii potrawy z ryb – „Śledzie z Kontrewersa” (Stanisława Pastwińska, Światowa), potrawy mięsne - „Zasmażka parzęczewska” (Halina Biniek, Parzęczew).

Imprezy kulturalne: Na terenie LGD organizowane są liczne cykliczne imprezy kulturalne i okolicznościowe: Dożynki, Międzypowiatowy Przegląd Orkiestr Dętych, Dni Parzęczewa, Dzień Dziecka, Dzień Kobiet, Dzień Strażaka, Turniej KGW, Turniej Międzyzakładowy, Turniej Klubów Puszystych. Cyklicznie organizowane zajęcia kulturalne pozwalają społeczności lokalnej na zaprezentowanie się nie tylko na forum gminy, powiatu, ale również regionu i kraju, a może nawet na forum europejskim. Ambicją mieszkańców jest ożywienie życia kulturalnego poprzez organizowanie na terenie LGD znaczących przeglądów, konkursów, pokazów i wystaw, podczas których będą mogli zaprezentować spuściznę kulturową swoich wsi oraz ich bogatą historię.

Na terenie LGD wciąż kultywowane są tradycje Ochotniczych Straży Pożarnych m.in.:

- Orkiestra Dęta OSP w Parzęczewie została uhonorowana wieloma nagrodami m.in.: I miejsce w Przeglądzie Orkiestr Dętych Województwa Łódzkiego w 1998r., I miejsce podczas Festiwalu Orkiestr Dętych Związku Gmin Regionu Łódzkiego w 2000r. i 2002r., II miejsce w Przeglądzie Orkiestr Dętych Województwa Łódzkiego „Złota Lira” w 2000r., II miejsce w Turnieju Orkiestr Dętych Ziemi Łódzkiej w 2002r.;

- przy jednostce OSP w Szczawinie od przeszło trzydziestu lat funkcjonuje Orkiestra Dęta, która kultywuje regionalne tradycje muzyczne, przekazywane przez pokolenia. Orkiestra bierze udział w lokalnych imprezach kulturalnych, uroczystościach państwowych i kościelnych. Skupia wokół siebie grupę sympatyków i propaguje kultywowanie tradycji wśród dzieci i młodzieży.

Umiejętności mieszkańców: związane z kultywowaniem tradycji lokalnych i regionalnych są systematycznie pogłębiane poprzez branie udziału w różnego rodzaju grupach śpiewaczych, tanecznych i teatralnych. Zespół pod nazwą „Giecznieńki” to śpiewające panie mające w swoim repertuarze piosenki i przyśpiewki ludowe z regionalnego śpiewnika. Biorą one aktywny udział w życiu kulturalnym lokalnym i regionalnym, prezentując swoje umiejętności szlifowane na spotkaniach warsztatowych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżąznej. Do kultywowania lokalnych tradycji aktywnie włącza się także młodzież. Zespół Pieśni i Tańca „Szczawiniacy” to zespół ludowy funkcjonujący na bazie uczniów Zespołu Szkolno - Gimnazjalnego w Szczawinie. Młodzież bardzo chętnie rozwija swoje umiejętności taneczne i muzyczne, jednocześnie rozwijając swoją wiedzę o tradycjach lokalnych tańców i przyśpiewek ludowych. Występy zespołu nie ograniczają się tylko do scen lokalnych. Chętnie prezentuje swój repertuar w czasie różnorodnych festiwali, konkursów i wyjazdów zagranicznych. Kolejną grupą rozwijającą umiejętności i wiedzę mieszkańców jest Teatr „Śmiechotek”, który także skupia uczniów z Zespołu Szkolno - Gimnazjalnego w Szczawinie. Dziecięcy teatrzyk, który istnieje od kilkunastu już lat jest laureatem wielu renomowanych nagród krajowych i regionalnych. Młodzież bardzo chętnie uczestniczy w zajęciach teatralnych rozwijając swoje

umiejętności aktorskie, sceniczne, a także wiedzę o teatrze.

Publikacje o LGD:

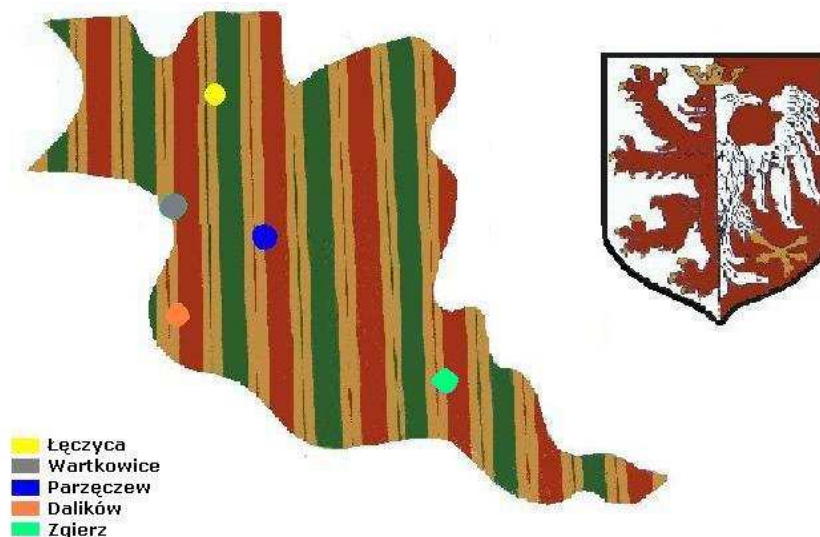
- „Przewodnik po Łęczycy i Regionie Łęczyckim” pod red. Jana Szymczaka, Łęczycza 2005,
- „Łęczycki strój ludowy” Jan Piotr Dekowski, Łęczycza 1983,
- „Folklor ziemi łęczyckiej” J. P. Dekowski, Z. Hauke, Warszawa 1981,
- „Ziemia łęczycka. Szkice o przeszłości i teraźniejszości” B. Baranowski, J. Grodzka, Łódź 1964,
- „Parzęczew – dzieje osady i gminy” Jan Wiktor, Wydawnictwo SGGW-AR, Warszawa 1984,
- „Pieczęcie oraz herby miasta Łęczycy oraz Ziemi Łęczyckiej” Stefan Krzysztof Kuczyński, Łęczycza 1984,
- „Potrawy kuchni łęczyckiej”, Łęczycza 2002,
- „Z kuchni Regionu Łęczyckiego”, Łęczycza 2003,
- „W cieniu parzęczewskiej Golgoty” ks. Jerzy Serwik, Parzęczew 2003,
- „Smaki łęczyckiej kuchni”, Łęczycza 2004,
- „Z łęczyckiej kuchni regionalnej”, Łęczycza 2005,
- „Specjały z łęczyckiej kuchni”, Łęczycza 2006,
- „Nie samym chlebem człowiek żyje”, Łęczycza 2007,
- „Kluchy – pampuchy”, Łęczycza 2008,
- „Opis Parzęczewa sporządzony przez burmistrza miasta S. Waśkiewicza z 1820r.”, Archiwum Główne Akt Dawnych, Komisja Województwa Kaliskiego, sygn. Kalisz iI. 2237 – Akta Komisji Województwa Mazowieckiego... Akta przywilejów i opisu historycznego oraz topograficzno - statystycznego miasta Parzęczewa, f. 9-12. Oryginał,
- „Korzenie Gminy Zgierz” Maciej Wierzbowski, wydawca: Urząd Gminy Zgierz,
- „Łęczyckie chusty kamelowe” Anna Dłużewska – Sobczak, Alicja Woźniak, Łęczycza – Łódź 2007,
- „Między Bzurą a Nerem. Przewodnik turystyczny”, ROTWŁ na zlecenie Fundacji „PRYM”, Łódź 2008,
- „Łęczycka kuchnia regionalna wabi turystów”, Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej, Łęczycza 2008.

Uwarunkowania historyczne

Ziemia łęczycka odgrywała ważną rolę w dziejach Polski. Była ośrodkiem państwa plemiennego, a w średniowieczu stolicą siedmiu prowincji. W 1261 roku stała się księstwem, następnie kasztelanią, powiatem, a po zjednoczeniu ziem polskich została województwem.

W stolicy Ziemi łęczyckiej powstał jeden z najwcześniejszych i najważniejszych ośrodków chrześcijańskich. To tu założono przed końcem X wieku Opactwo N.M.P., a następnie w XII w. wybudowano okazałą archikolegiatę w Tumie. W niej właśnie przez szereg stuleci odbywały się synody episkopatu polskiego. Tutaj też odbyły się dwa ważne dla Polski zjazdy: pierwszy w 1180 roku, drugi w 1285 roku. Na zamku łęczyckim w XIV i XV wieku odbyło się szereg aktów o znaczeniu ogólnopaństwowym m.in. Sejm w 1426 roku.

Rysunek 5. Ziemia Łęczycka w granicach XV wieku

Po okresie rozkwitu trwającym do połowy XVII w. nastąpił upadek gospodarczy i polityczny Ziemi Łęczyckiej spowodowany niszczącymi najazdami wojsk szwedzkich. Po utracie statusu województwa po II rozbiore w 1793 r. Ziemia Łęczycka stała się powiatem. Mimo prób wydzwignięcia się z upadku gospodarczego i brania udziału w zrywach powstańczych w okresie zaborów, nigdy nie odzyskała swej dawnej świetności.

O Parzęczewie w swych kronikach wspomina już Gall Anonim oraz biskup krakowski Wincenty, który opisuje Parzęczew podczas swego pobytu na Ziemi Łęczyckiej w 1180r. Najważniejszym przywilejem jaki Parzęczew otrzymał na przestrzeni dziejów, był przywilej nadany przez Króla Władysława Jagiełłę 7 kwietnia 1421 r., mocą którego wieś Parzęczew wyniesiona została do rangi miasta.

Ważnym odkryciem potwierdzającym bogatą historię Parzęczewa, a zarazem Ziemi Łęczyckiej, było znalezienie w 2004 r. tzw. *Skarbu Parzęczewskiego* składającego się z ponad tysiąca srebrnych monet z XI/ XII wieku. Były to srebrne denary krzyżowe pochodzące z różnych stron Europy: Węgier, Saksonii, Czech. Lokalizacja tego skarbu w okolicach Parzęczewa wiąże się z dziejami Łęczyckiej kasztelani oraz szlakiem handlowym, wiodącym przez osadę Parzęczew, a jego bogactwo z rangą tej ziemi w piastowskiej Polsce.

Na terenach LGD w dzisiejszej gminie Zgierz istnieją świadectwa, które mówią o ciągłości osadnictwa począwszy od epoki kamiennej. Odkryto tu wiele stanowisk archeologicznych z epoki paleolitu, neolitu, brązu, żelaza, a także z czasów Imperium Rzymskiego i doby średniowiecza. Do najciekawszych należą: cmentarzysko rzymskie w Białej, cmentarz kultury wschodnio - pomorskiej w Śladkowie, a także obozowiska myśliwskie z paleolitu.

Do ważniejszych ośrodków dawnego osadnictwa należy Gieczno, które w XVI w. przez krótki czas miało prawa miejskie. Jedną z najstarszych wsi, o bogatej historii jest Szczawin. Miejscowość odnotowana po raz pierwszy w źródłach pisanych w 1339 r. W liczącej VII wieków historii należał on do dóbr monarszych i jako królewszczyzna nadawany był przez władców Polski za zasługi oddane tronowi. Późniejsza historia gminy związana jest ściśle z historią i tradycjami miasta Zgierza, który, tak jak i teren dzisiejszej gminy wchodził w skład dawnej Ziemi Łęczyckiej.

Z kolei teren gminy Wartkowice jest obszarem o długiej historii osadniczej, atrakcyjne dla osadnictwa pradziejowego. Z lokalizacji stanowisk archeologicznych wynika, że oś osadniczą stanowiła rzeka Ner. We wczesnym średniowieczu teren dzisiejszej gminy Wartkowice leżał na obszarze państwa plemiennego, którego stolicę lokuje się w Łęczycy, a zamieszkiwało je plemię noszące nazwę Łęczycan. Najstarszą, historycznie udokumentowaną miejscowością na terenie gminy jest Tur. Miejscowość jest wymieniona w potwierdzeniu posiadłości arcybiskupów gnieźnieńskich z 1136 r. (Kodeks Wielkopolski). W Turze znajdowało się targowisko z karczmami, wspomniane również w akcie Przemysława II z 1280 r. Starą metrykę posiada

również Ujazd. „Comes de Ujazd” asystuje w 1294 r. arcybiskupowi Jakubowi w Uniejowie (Kodeks Wielkopolski). Od 1391 roku znana jest także wieś Gostków znajdująca się na skrzyżowaniu szlaków Łęczyca – Sieradz i Uniejów – Zgierz. Za czasów Królestwa Polskiego była tu stacja pocztowa.

Miejscowość Dalików - stolica gminy Dalików - zgodnie z historycznymi przekazami istniała jako wieś szlachecka należąca w XV i XVI w. do rodu Sarnowskich. Na przełomie XIX i XXw. dobra dalikowskie były własnością rodziny Wardęskich. Dnia 10 września 1863r. pod Dalikowem rozegrała się jedna z największych na terenie dzisiejszego województwa łódzkiego bitwa powstania styczniowego. Podczas tej krwawej potyczki poległo 53 powstańców, kilkunastu rannych zmarło także w szpitalach powstańczych. Wydarzenie to upamiętniał pomnik z 1937 r. zniszczony w 1940r., a odbudowany w 2001 r.

III.3. Ocena społeczno – gospodarcza obszaru, w tym potencjał demograficzny i gospodarczy oraz poziom aktywności społecznej

Liczba ludności: Analizując dane zawarte w tabeli nr 3, ludność wiejska LGD (wg danych GUS dotyczących osób zameldowanych na stałe w poszczególnych gminach) w liczbie 35.209 (stan na 31.12.2006r.) stanowi około 1,4% ogółu mieszkańców województwa łódzkiego. Gęstość zaludnienia LGD wynosi 50 os./km².

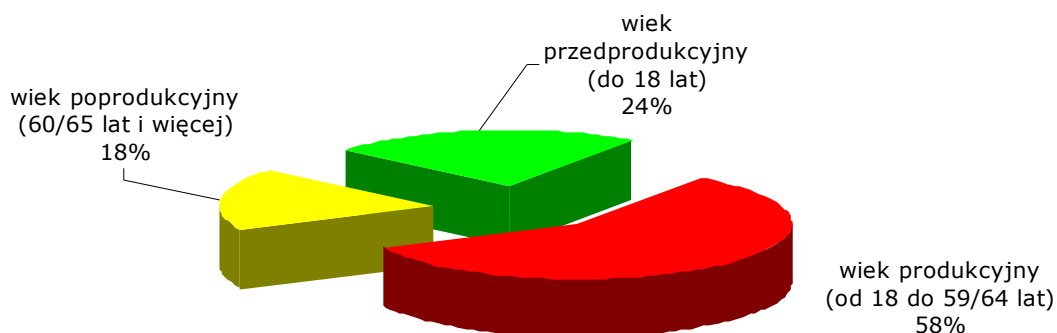
Tabela 5. Podstawowe dane LGD

L.p.	Gmina	Powiat	Powierzchnia w ha	Liczba ludności (stan na dzień 31.12.2006r.)	Gęstość zaludnienia w os./km ²
1.	Dalików	poddębicki	11.270	3.705	33
2.	Łęczyca	łęczycki	15.060	8.639	57
3.	Parzęczew	zgierski	10.390	5.013	48
4.	Wartkowice	poddębicki	14.100	6.465	46
5.	Zgierz	zgierski	19.924	11.387	57
	RAZEM		70.744	35.209	50

Źródło: GUS

Strukturę wieku ludności: Z danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002r. wynika, że osoby w wieku produkcyjnym stanowią 58% ludności LGD. Stosunkowo niewielki jest udział osób w wieku poprodukcyjnym (18%).

Rysunek 6. Struktura demograficzna obszaru LGD

Źródło: Opracowanie własne

W wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym przeważają mężczyźni – 38% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast w wieku poprodukcyjnym przeważają kobiety 11%.

Tabela 6. Struktura wieku LGD pod względem płci

Struktura wiekowa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
wiek przedprodukcyjny (do 18 lat)	8.369	23,7	4.290	24,4	4.079	23,1
wiek produkcyjny (od 18 – do 59/64 lat)	20.501	58,2	11.087	63,0	9.414	53,3
wiek poprodukcyjny (60/65 lat i więcej)	6.380	18,1	2.213	12,6	4.167	23,6
RAZEM	35.250	100	17590	100	17660	100

Źródło: Dane na podstawie Podstawowych Informacji ze Spisów Powszechnych w poszczególnych gminach w 2002r. (stan na 20.05.2002r.)

Poziom zatrudnienia i stopy bezrobocia: powiat zgierski, na terenie którego położone są gminy Zgierz i Parzęczew jest jednym z czterech powiatów, który charakteryzuje się najwyższą stopą bezrobocia w województwie łódzkim (13,00% - stan na wrzesień 2008r.). Według danych powiatowych urzędów pracy w poszczególnych gminach tworzących Fundację "PRYM" jest zarejestrowana następująca liczba bezrobotnych: Dalików – 188, Łęczyca – 373, Parzęczew - 306, Wartkowice – 341, Zgierz - 513 (stan na 31.03.2008r.).

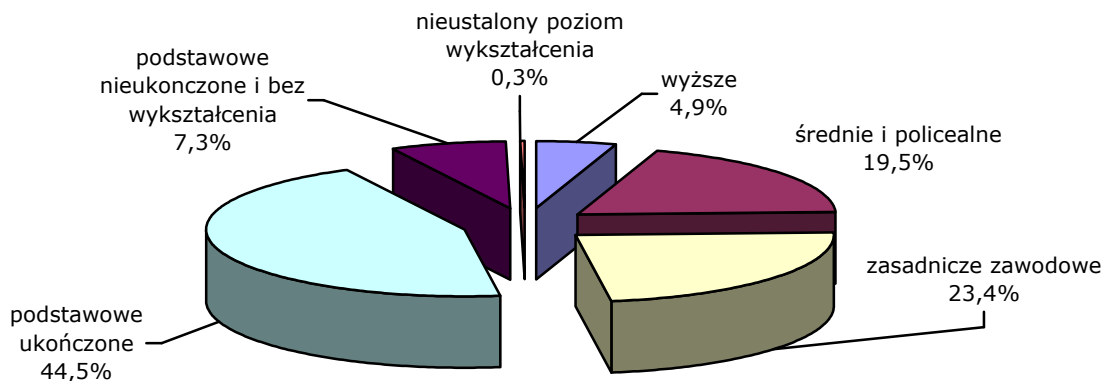
Tabela 7. Stopa bezrobocia na terenie LGD

Gmina	Stopa bezrobocia (w%) dla powiatu na dzień 30.09.2008r.
Powiat łęczycki	9,6
Powiat poddębicki	7,2
Powiat zgierski	13,0
ŚREDNIA DLA LGD	9,93

Źródło: Dane ze strony internetowej www.wup.lodz.pl

Średnia stopa bezrobocia na obszarze LGD wynosi 9,93% (patrz tabela powyżej). Negatywnym czynnikiem wpływającym na poziom zatrudnienia jest niski poziom wykształcenia mieszkańców wsi oraz niechęć bezrobotnych do podjęcia edukacji w zakresie przekwalifikowania zawodowego. Zdecydowana liczba ludności LGD posiada jedynie wykształcenie podstawowe (44,5%). Tylko 4,9% mieszkańców legitymuje się wykształceniem wyższym. Liczba osób z wykształceniem średnim i policealnym oraz zasadniczym jest bardzo zbliżona i wynosi: 19,5% i 23,4%.

Rysunek 7. Struktura wykształcenia na obszarze LGD

Źródło: Dane z Podstawowych Informacji ze Spisów Powszechnych (stan na 20.05.2002r.).

W ramach Programu „Pierwsza Praca” w Topoli Królewskiej i Parzęczewie zostały utworzone **Gminne Centra Informacji**, gdzie organizowane są szkolenia umożliwiające mieszkańcom podwyższenie lub zmianę swoich kwalifikacji, a przez to zwiększają szansę na uzyskanie pracy lub rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Ponadto na polu ekonomii społecznej działają m.in.: Klub Integracji Społecznej w Dąbrówce, Publiczne bezpłatne Punkty Dostępu do Internetu w gminach Parzęczew i Zgierz, Centrum Aktywności Lokalnej w Wartkowicach, Forum Inicjatyw Twórczych w Parzęczewie.

Informacje o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru: podstawową branżą gospodarki jest rolnictwo, gdzie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne. Obok produkcji roślinnej i zwierzęcej występują różne dziedziny wytwórczości rolnej tj.: ogrodnictwo, warzywnictwo, leśnictwo i hodowla ryb. Gospodarstwa prowadzą głównie produkcję wielokierunkową (6.648 gospodarstw). Niewielka jest liczba gospodarstw specjalistycznych (196 gospodarstw). Ze względu na niekorzystną strukturę agrarną gospodarstw, cechującą się wysokim udziałem gospodarstw o małej powierzchni, trudno jest stosować nowoczesne technologie. Opłacalność gospodarowania jest niska, co przesądza o nielicznych inwestycjach. Na terenie LGD jest tylko jedno gospodarstwo ekologiczne zrzeszone w Stowarzyszeniu „Ekoland” we wsi Wilczyca.

Zauważa się zróżnicowaną aktywność gospodarczą na obszarze LGD. Sytuacja ta spowodowana jest wieloma czynnikami m.in. dominacją rolnictwa i niechęcią odchodzenia z tej branży, brakiem środków finansowych na uruchomienie własnej działalności, brakiem doświadczenia w prowadzeniu własnej firmy oraz słabą aktywnością zawodową mieszkańców. Przeważają firmy trudniące się handlem (ponad 500 podmiotów), świadczące usługi transportowe (ponad 120 podmiotów), ale najprężniej rozwijającą się obecnie branżą jest budownictwo (około 200 podmiotów). Ponadto na terenie LGD prężnie działają spółdzielcy: Spółdzielnia Mleczarska „Mleczwart” w Wartkowicach, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Topoli Królewskiej oraz Banki Spółdzielcze w Wartkowicach, Poddębicach (Filia w Wartkowicach i Dalikowie), Ozorkowie (Filia w Parzęczewie), Bank Spółdzielczy w Zgierzu (Filia w Giecznie) oraz Bank Spółdzielczy Ziemi Łęczyckiej.

Mimo atrakcyjnego położenia i walorów przyrodniczych działa tu niewiele podmiotów z branży turystycznej, lecz wyraźnie obserwuje się coraz większe zainteresowanie tym sektorem ze względu na planowane punkty obsługi podróżnych po obu stronach autostrady A-2 oraz przy węzłach autostradowych. Według dokumentacji „System informacji turystycznej dla obszaru LGD Fundacji „PRYM” wykonanej w ramach II Schematu PPL+ na terenie LGD działają:

2 hotele:

- „Porto Fino” w Lućmierzu (23 miejsca noclegowe),
- „Mar-Trans-Pol” w Topoli Królewskiej (30 miejsc noclegowych)

7 ośrodków szkoleniowych, wypoczynkowych i wczasowych:

- Gminny Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Dzierżanej (22 miejsc noclegowych całorocznych, 80 miejsc noclegowych sezonowych),

- Ośrodek Wczasowy „Boruta” w Grotnikach (50 miejsc noclegowych całorocznych, 160 miejsc noclegowych sezonowych),
- Ośrodek Harcerski Hufca ZHP Zgierz w Grotnikach (42 miejsca noclegowe całoroczne, 47 miejsc noclegowych sezonowych),
- Ośrodek Wypoczynkowy „Słoneczna Polana 1 i 2” w Grotnikach (100 miejsc noclegowych całorocznych, 60 miejsc noclegowych sezonowych),
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „Jedliczanka” w Jedliczach (35 miejsc noclegowych),
- Ośrodek Szkoleniowy „Kłós” w Jedliczach (28 miejsc noclegowych + 2 dostawki),
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „Zacisze” w Jedliczu (85 miejsc noclegowych).

2 zajazdy:

- Zajazd „Emilia” w Emilii (22 miejsca noclegowe),
- Zajazd „Polanka” w Emilii (25 miejsc noclegowych),

11 gospodarstw agroturystycznych:

- gospodarstwo agroturystyczne „Tartak” w Brudnowie Starym (8 miejsc noclegowych),
- gospodarstwa agroturystyczne A. S. Radzikowscy w Chrzastowie Wielkim i Orzeszkowie,
- gospodarstwo agroturystyczne Bernard Palmowski w Ciosnach,
- gospodarstwo agroturystyczne Wiesław Polasiński w Dąbrowce Strumiany (15 miejsc noclegowych),
- gospodarstwo agroturystyczne B. i S. Stańczykowie w Dąbrowce Strumiany (5 miejsc noclegowych),
- gospodarstwo agroturystyczne Jan Jarota w Dzierżąznej (4 miejsca noclegowe),
- gospodarstwo agroturystyczne „Pod Akacjami” w Dzierżąznej Parceli,
- gospodarstwo agroturystyczne „Stajnia Galopada” w Kolonii Głowa (2 miejsca noclegowe),
- gospodarstwo agroturystyczne „Ranczo Natura Plus” w Kotowicach (10 miejsc noclegowych),
- gospodarstwo agroturystyczne „Stajnia Ceduła” w Rosanowie (6 miejsc noclegowych),
- gospodarstwo agroturystyczne Zbigniew Woźnicki w Wiktorowie (13 miejsc noclegowych).

7 ośrodków jazdy konnej:

- „Western Ranch Biała” w Białej,
- hotel dla koni „Wesoła” w Grabiszewie,
- stajnia „Grotniki” w Jedliczach,
- „Stajnia pod Jodłami” w Jedliczach,
- Hodowla Koni Arabskich „Kębliny” w Kęblinach,
- Ośrodek Jazdy Konnej „Tabun” w Pustkowej Górze (4 miejsca noclegowe),
- stadnina koni huculskich w Starych Madajach.

Tabela 8. Infrastruktura około turystyczna na terenie LGD

Obiekty	Liczba	Liczba miejsc noclegowych
Hotele	2	53
Ośrodki szkoleniowe, wypoczynkowe i wczasowe	7	709
Zajazdy	2	47
Stacje paliw (szt.)	17	-
Restauracje (szt.)	6	-
Bary (szt.)	38	-
Gospodarstwa agroturystyczne	11	63
Ośrodki jazdy konnej	7	4
RAZEM	94	876

Źródło: Opracowanie własne

Ilość podmiotów zarejestrowanych w ewidencji od kilku lat jest porównywalna. Corocznie tworzą się nowe firmy, a inne ulegają likwidacji. Dokładne śledzenie aktywności gospodarczej jest utrudnione, gdyż rejestracja działalności gospodarczej realizowana jest w odniesieniu do miejsca zamieszkania osoby jej podejmującej. Z poniższej tabeli wynika, że większość

przedsiębiorców decyduje się na wielobranżowość, która daje szerokie możliwości funkcjonowania na trudnym i wymagającym rynku.

Tabela 9. Struktura głównych branż działalności gospodarczej

Branża	Liczba podmiotów gospodarczych
Budownictwo	161
Transport	116
Handel	550
Obróbka drewna	27
Krawiectwo i dziewiarstwo	78
Gastronomia	26
Fryzjerstwo	8
Pośrednictwo finansowe	10
Produkcja mebli	13
Usługi medyczne	25
Usługi weterynaryjne	9
Mechanika pojazdowa	54
Doradztwo finansowe i ubezpieczenia	12
Wielobranżowe	252

Źródło: Dane na podstawie ewidencji działalności gospodarczej (stan na 31.12.2004 r.)

Obok podmiotów gospodarczych w branży turystycznej od czerwca 2009r. w wyniku realizacji projektu „Między beznadzieją a sukcesem” funkcjonują trzy wioski i trasa tematyczna:

DOMANIEW – Wioska Artystyczna

Wieś Domaniew – uroczą wioską w gminie Dalików o niepowtarzalnym klimacie. Zawdzięcza go niezwyklej zabudowie oraz mieszkańcom, których zainteresowania i umiejętności promują wieś.

Zapraszamy do wioski artystycznej, a w niej:

Warsztaty wypieku chleba

Nauka haftowania

Gra fabularna w terenie wykorzystująca motyw sierotki Marysi z książki „O krasnoludkach i sierotce Marysi” autorstwa Marii Konopnickiej

Galeria staroci w budynku poszkolnym – obrazy, rzeźby autorstwa miejscowego plastyka – Pana Marka Kubisia, stare stroje i sprzęty

Ognisko na placu za starą szkołą

Zwiedzanie licznych zabytków wsi Domaniew (późnogotycki kościół z XVI wieku, park przykościelny ze starą kamienną studnią, dzwonnica i kapliczką z figurką Matki Boskiej, stary budynek poszkolny z 1928 roku, budynek OSP, cmentarz z zabytkową murowaną bramą itd.)

LUBIEŃ - Wioska do polubienia, Kuźnia Talentów

Lubień – KUŹNIA TALENTÓW to wioska w gminie Łęczyca, która zaraża ludzi pozytywnymi emocjami! A zarażać można na wiele sposobów – poprzez śmiech, dobrą zabawę, taniec, śpiew czy też formy teatralne. Mieszkańcy Lubienia oferują gościom udział w różnorodnych warsztatach rozwijających umiejętności i pobudzających wyobraźnię.

Zapraszamy do Kuźni Talentów, a w niej:

Warsztaty żonglerskie

Zajęcia papieroplastyki

Pokonywanie strażackiego toru przeszkód

Pokazy akrobatyki

Gry i zabawy integracyjne

Warsztaty baśniowo – teatralno – cyrkowe

Warsztaty kulinarne
Warsztaty rzeźbiarskie
Pokazy potraw regionalnych Ziemi Łęczyckiej

„Biesiadny zakątek” w Śniatowej zaprasza

Wieś Śniatowa w gminie Parzęczew powita Cię przepięknymi krajobrazami, sielankową atmosferą i gościnnością mieszkańców, którzy oprowadzą Cię po naszych atrakcjach:

Łaciateda Przygoda – dowiesz się co w mleku piszczy, jak wygląda prawdziwa krowa, posmakujesz własnoręcznie zrobionego twarogu i weźmiesz udział w krowich konkursach.

Stare Siedlisko Jana i Józefiny – jadąc na furze pełnej siana posłuchasz mrożącej krew w żyłach legendy, a w Akacjowej Alei popijając kawę z mlekiem od wściekłej krowy poszperasz w starych ruinach smakując nutki historii...

Kuchnia Domińczyka – u nas skosztujesz przysmaku będącego tajemnicą kuchni naszych gospodyń, który sprawi, że nigdy nie zapomnisz smaku wsi Śniatowa.

Podwórko pełne gier – dowiesz się, co kryje się pod nazwami piłka balonowa, chłopski golf, połamiesz nogi na szczudłach i wypróbujesz swoich sił w zabawie z bibułą – dobra zabawa murowana!

Biesiada jak za dawnych lat – po dniu pełnym śmiechu i atrakcji proponujemy obfitą, prawdziwą biesiadę...

Wozem drabiniastym przez wieś

Śladami tradycji zanikających zawodów i umiejętności w gospodarstwach agroturystycznych Trasa tematyczna: Biała – Dzierżazna – Ciosny – Rosanów

Podczas programu uczestnicy przemierzając trasę tematyczną – wsie Biała, Dzierżazna, Ciosny i Rosanów położone w gminie Zgierz mają możliwość zapoznania się z:

Tradycyjną stajnią „Ceduła” z końmi zaprzęgowymi (stajnia, padok, próby jazdy)

Warsztatem garncarskim (tradycyjne koło garncarskie, pokazy i zajęcia garncarskie)

Starą kuźnię (narzędzia kowalskie, pokazy kucia podków)

Tradycyjnym gospodarstwem agroturystycznym „Pod Akacjami” (ekspozycja dawnego sprzętu gospodarstwa wiejskiego z pokazem jego zastosowania)

Młynem wodnym (pokaz rozcierania ziarna i rozdzielania mąki od otrąb)

Tradycyjną piekarnią (warsztat piekarniczy z piecem opalonym drewnem, pieczenie chleba w tradycyjnym piecu)

Fermą strusi afrykańskich i świnek wietnamskich

Przykładami rękodzieła ludowego (prezentacja wyrobów z bibuły i słomy oraz pokaz przedzenia na kołowrotku)

Miejscami pamięci narodowej związanymi z historią 28 Pułku Strzelców Kaniowskich

Aktywność społeczna: działa tu 12 Klubów Sportowych oraz 13 Uczniowskich i Przyszkolnych Klubów Sportowych, które mają do dyspozycji zaledwie 3 hale sportowe, 8 sal gimnastycznych i 21 boisk. Funkcjonuje tylko jeden Gminny Ośrodek Kultury w Dzierżaznej oraz Forum Inicjatyw Twórczych w Parzęczewie. Nieliczne Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły i kapele ludowe kultywują tradycje i obrzędy ludowe. Działa tu aż 57 jednostek OSP, jednak w KRS wpisanych jest zaledwie połowa. Poza OSP jest niewiele organizacji pozarządowych m.in.: Stowarzyszenie „Wiejski Ośrodek Kultury” w Śniatowej, Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Łęczyckiej, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Włocławskiej (które prowadzi Publiczną Szkołę Podstawową w Sakowie), Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Zgierskiej, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Społeczności Gminy Wartkowice, Stowarzyszenie Proekologiczne Grotniki–Jedlicze–Ustronie „PINIA”, czy Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych Oddział Regionalny w Szczawinie, Towarzystwo Przyjaciół Rosanowa i Okolic, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Turskiej i Okolic, Fundacja Rozwoju Turystyki i Kultury w Kotowicach. Obecnie na obszarze działania LGD nie ukazują się żadne gazety lokalne. Na obszarze LGD funkcjonuje 12 bibliotek publicznych.

III.4. Specyfika obszaru

Położenie w dorzeczu Bzury i Neru, na historycznej Ziemi Łęczyckiej z jej charakterystycznym folklorem i postacią Diabła Boruty to główne elementy wyróżniające obszar LGD Fundacji „PRYM” i podkreślające jego odrębność.

Wyróżnia nas historyczna Ziemia Łęczycka, której część stanowią gminy tworzące Fundację „PRYM”. Terytorium to odgrywało ważną rolę w dziejach Polski. To tutaj rodziła się historia Polski. To tutaj przechodziły główne szlaki handlowe wiodące z południa na północ. Historia pozostawiła po sobie liczne ślady w postaci zabytków, znalezisk archeologicznych oraz skarbu znalezionej w Parzęczewie w 2004 r.

Specyficzne dla naszego obszaru jest położenie w krainie rozległych dolin Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej między Bzurą a Nerem. Wzdłuż Bzury przebiegają słynne Łęczyckie Błota, które dzielą obszar na dwie części północną i południową. Przepływa tu 243 km rzek, tworząc niespotykany splot warunków klimatyczno – wodnych. Nad stawami krążą bociany, łabędzie i szare czaple. Prawie każdy krok płoszy zwinne jaszczurki. Występują tutaj we wszystkich znanych w Polsce gatunkach. W takim bogatym środowisku kwitnie „towarzyskie życie” zwierzęce. Sarnę spotyka się niemal podczas każdego spaceru. Na stosunkowo niewielkim terenie mamy rzeki, stawy, bagna, wilgotne łąki, suche pastwiska i ugory oraz mieszane lasy od podmokłych gajów olchowych po podszyte wrzosem wysokopienne lasy sosnowe.

Przeszłość dziejowa, krajobraz oraz różnorodność przesłanek wierzeniowych Ziemi Łęczyckiej i jej mieszkańców wyraźnie wpłynęły na odrębność tutejszej kultury ludowej. Diabeł Boruta, pasiaki łęczyckie, tradycyjne produkty i potrawy to elementy, z którymi utożsamiają się mieszkańcy i wskazują jako nieodłączne atrybuty swojej małej ojczyzny. Niekiedy więzi te wytwarzane są wokół „nowych tematów”, takich, które od niedawna stały się częścią lokalnego życia m.in. organizowanie widowisk obrzędowych (np. „Świętojańskie granie”), cykliczne imprezy plenerowe (np. „Dni Parzęczewa”), Hubertusy w klubach jeździeckich, wędkarskie, wioski i trasy tematyczne tj. „Biesiadny Zakątek” w Śniatowej, „Kuźnia Talentów” w Lubieniu, „Wioska Artystyczna” w Domaniewie, czy „Wozem drabiniastym przez wieś szlakiem ginących zawodów” w Dzierżąnej, Białej, Ciosnach i Rosanowie.

IV. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR

IV.1. Analiza mocnych i słabych stron obszaru objętego LSR

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> położenie w centralnej Polsce w pobliżu Aglomeracji Łódzkiej, Poznańskiej i Warszawskiej dostęp do autostrady A-2 i A-1 dobry stan środowiska naturalnego walory przyrodniczo – krajobrazowe (lasy, zbiorniki wodne, rzeki, rezerваты i pomniki przyrody) niska przestępczość duże obszary przeznaczone pod inwestycje występowanie bogactw naturalnych: wody geotermalne, sól kamienna, węgiel, borowiny liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków różnorodność plenerowych imprez kulturalnych legendy i tradycje ludowe, folklor, produkty i potrawy tradycyjne rozwinięta produkcja zdrowej żywności wiele tradycyjnych gospodarstw rodzinnych, w których kultywuje się przygotowywanie produktów i potraw lokalnych aktywne gospodarstwa agroturystyczne atrakcyjne szlaki turystyczne i agroturystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca infrastruktura ochrony środowiska: wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie, składowiska odpadów zły stan techniczny dróg niewystarczająca sieć gazociągowa ograniczony dostęp do Internetu słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii brak planów zagospodarowania przestrzennego 3 gmin: Dalików, Wartkowice, Zgierz niedostateczne uzbrojenie terenów pod inwestycje niedostateczna ilość zbiorników rekreacyjnych niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i około turystyczna słaby system informacji i promocji turystycznej słabe przygotowanie kadr do obsługi ruchu turystycznego, zły stan techniczny i mała dostępność obiektów zabytkowych, brak markowego produktu turystycznego dominacja nieopłacalnej produkcji rolniczej niski poziom wykształcenia mieszkańców, mała aktywność gospodarcza mieszkańców

IV.2. Analiza szans i zagrożeń dla obszaru objętego LSR

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> możliwość wykorzystania bogatych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych możliwość wykorzystania bogatych zasobów naturalnych m.in: wód geotermalnych, węgla brunatnego, torfów, borowin itd. rozwój partnerstwa poprzez realizację wspólnych kolejnych przedsięwzięć możliwość ubiegania się o fundusze unijne pojawienie się możliwości dofinansowania w ramach różnicowania działalności gospodarczej rosnące zainteresowanie zakupem działek budowlanych i rekreacyjnych, a co za tym idzie fachowców, rzemieślników w branży budowlanej: stolarzy, cieśli, zdunów, dekarzy pojawianie się nowych stadnin i klubów jeździeckich, a co za tym idzie wzrost zapotrzebowania na koniuszych i mastalerzy rosnące zainteresowanie inwestorów terenami położonymi wzdłuż autostrady A-2 rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne wysoka jakość dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego potwierdzona istnieniem obszarów chronionych realizacja programu budowy autostrad 	<ul style="list-style-type: none"> dalsze wyludnianie i wzrost średniej wieku, wywołany szczególnie odpływem młodzieży niestabilny system prawny w Polsce niska opłacalność produkcji rolniczej zmiany w mechanizmach wsparcia i polityce Unii Europejskiej w dziedzinie rolnictwa globalizacja i produkcja masowa prowadzące do spadku konkurencyjności tradycyjnych lokalnych firm zanikanie gwary łęczyckiej, z powodu unifikacji kultury globalnej w świecie szeroko dostępnym dzięki środkom komunikacji elektronicznej, ruchy migracyjne prowadzące do utraty tożsamości kulturowej i więzi lokalnych niska aktywność społeczna, zawodowa i kulturalna mieszkańców negatywne postrzeganie ochrony obszarów cennych przyrodniczo wynikające z przekonania, że ogranicza to rozwój

• rozwój terenów wokół węzłów autostradowych• możliwość wykorzystania istniejącego lotniska w Leźnicy Wielkiej• wykorzystanie Wspólnej Marki „SMAK WSI”• możliwości nauki i szkolenia na odległość• wykorzystanie sieci kolei wąskotorowej• organizacja EURO 2012	

IV.3. Wnioski

Wnioski jakie możemy wyciągnąć z analizy SWOT sprowadzają się do następujących zaleceń:

- przeciwdziałać !!!!!

Rosną zagrożenia dla środowiska naturalnego tego rejonu. Ludzie kształtowali to środowisko przez wieki, ale niektóre aspekty współczesnej działalności rolniczej i innej gospodarczej mogą zburzyć istniejący stan równowagi. Z kolei działania zmierzające do zachowania dziedzictwa przyrody i spowodowania zmian w niekorzystnych dla środowiska praktykach eksploatacji ziemi mogą wywołać konflikty z lokalną społecznością zaniepokojoną o swoje źródła dochodów i rozwój. Niektóre elementy dziedzictwa kulturowego np. tradycyjne rzemiosło, gwara łączycka, folklor łączycki, potrawy łączyckie są zagrożone, szczególnie z powodu unifikacji kultury globalnej, pędu za komercją, pieniędzmi i brakiem czasu na refleksję nad naszą wspólną przyszłością;

- wykorzystywać szanse !!!!!

Zaplanowane przedsięwzięcia powinny jeszcze bardziej scalić związane partnerstwo. Rosnące zainteresowanie zakupem działek budowlanych i rekreacyjnych, wzmaga popyt na usługi budowlane. Pojawianie się kolejnych ośrodków jazdy konnej wzmaga zainteresowanie w takich zawodach jak mastalierz, koniuszy. Bardzo potrzebne dziś w naszym rejonie są: kuźnie, stolarnie, brakuje cieśli, zdunów, dekarzy, malarzy, rzeźbiarzy. Obserwujemy rosnące zainteresowanie inwestorów terenami położonymi wzdłuż autostrady A-2, również pod kątem rozwoju usług turystycznych. Duże szanse rozwoju wiążemy również z wykorzystaniem lotniska wojskowego w Leźnicy Wielkiej do celów pasażerskich. To wszystko przy wysokiej jakości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, potwierdzonej istnieniem obszarów chronionych, i rosnącej aktywności partnerów Fundacji, powinna wesprzeć także społeczność lokalna, widząc w tym miejsce dla własnej działalności zawodowej, społecznej i kulturalnej.

- wzmocnić słabe strony !!!!!

Jednakże mieszkańcy tego obszaru napotykają również szereg problemów. Dla posiadających niskie dochody mieszkańców rejonów peryferyjnych, o słabym rozwoju komunikacji publicznej i lokalnych usług, obszary wiejskie oznaczają izolację, brak perspektyw, wykluczenie społeczne oraz ogólnie niską jakość życia. Jeśli pojawiają się odpowiednie możliwości, mieszkańcy obszarów wiejskich, za przykładem poprzednich pokoleń, często wybierają przyszłość w innym miejscu, najczęściej w mieście Łodzi;

- opierać się na silnych stronach !!!!!

Obszar działania Fundacji „PRYM” cechuje niska przestępczość, czyste powietrze, malowniczy krajobraz, oazy ciszy i spokoju, liczne ptactwo i zwierzyzna, silne poczucie własnej tożsamości i historii. Są to cechy, które w ciągu ostatnich 20 lat przyciągnęły wielu mieszkańców na ten teren. Przyczyniły się one także do sławy tych terenów jako rejonu atrakcyjnego do zamieszkania i zarazem położonego blisko Łodzi.

V. Cele główne i szczegółowe oraz planowane do realizacji przedsięwzięcie

1. Cel główny: Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe.

Cele szczegółowe:

1.1. Rozwój ekoturystyki.

Kierunki działania:

- budowa zbiorników wodnych
- zagospodarowanie terenów wokół istniejących zbiorników wodnych
- zagospodarowanie wód geotermalnych
- tworzenie i utrzymanie sieci szlaków pieszych, rowerowych, konnych i motorowych (w tym: oznakowanie szlaków, promocja, zagospodarowanie, obsługa)
- zagospodarowanie kopalni po żwirowniach
- zalesianie, zadrzewianie z uwzględnieniem drzew miododajnych
- tworzenie oryginalnych produktów turystycznych

1.2. Rozwój turystyki kwalifikowanej.

Kierunki działania:

- rozwój turystyki konnej: rekreacja, stadniny, hotele dla koni, hipoterapia, centra powożenia
- modernizacja, budowa i rozbudowa infrastruktury rekreacyjno – turystycznej
- wykorzystanie naturalnych warunków na skraju Wyżyny Łódzkiej, dla rozwoju zimowej turystyki i rekreacji
- rozwój aktywnych form rekreacji (rajdy rowerowe, piesze, biegi na orientację i inne)
- tworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej
- organizowanie szkoleń z zakresu agroturystyki

1.3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Kierunki działania:

- ochrona ginących zawodów, tradycyjnego rzemiosła
- ochrona folkloru łęczyckiego, gwary łęczyckiej
- ochrona lokalnego rękodzieła artystycznego
- tworzenie i utrzymanie skansenów wsi polskiej
- rewitalizacja parków i pomników przyrody
- zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń (pożary, włamania)
- wzmacnianie tradycji kulturowych (np. poprzez wspieranie działalności zespołów śpiewaczych, Kół Gospodyń Wiejskich, OSP i innych)
- działania edukacyjne adresowane do młodzieży mające na celu budowanie świadomości wartości kultury lokalnej
- restauracja i rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego
- organizowanie pokazów potraw regionalnych w poszukiwaniu produktu regionalnego

1.4. Działania marketingowe dla obszaru LGD.

Kierunki działania:

- stworzenie Centrum Informacji Turystycznej oraz Punktów Informacji Turystycznej
- stworzenie systemu promocji działań kulturalnych
- efektywna promocja twórczości
- tworzenie ponad lokalnych form działalności kulturalnej
- akcje promocyjne

2. Cel główny: Zrównoważony rozwój na terenie LGD

Cele szczegółowe:

2.1. Rozwój infrastruktury społecznej.

Kierunki działania:

- modernizacja placów zabaw
- tworzenie ośrodków rehabilitacji, poradni sportowych, centrów kultury i sportu

- tworzenie i wspomaganie działalności klubów sportowych
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- zorganizowanie dojazdu umożliwiającego udział mieszkańców w imprezach i działalności kulturalnej, sportowej itp.

2.2. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska.

Kierunki działania:

- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców
- wspieranie inicjatyw z zakresu:
 - budowy indywidualnych i zbiorowych systemów oczyszczania ścieków
 - melioracji
 - podejmowania działań w celu przywrócenia swobodnego przepływu ryb i życia biologicznego rzek
 - odmulenia dna i regulacji rzek: Bzury i Neru
 - budowy i rozbudowy zbiorników retencyjnych
 - modernizacji i budowy systemów zaopatrzenia w wodę
 - podejmowania działań w celu budowy i modernizacji sieci energetycznej i gazowej
 - modernizacji systemów ciepłowniczych w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
 - zagospodarowania wód geotermalnych
 - prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów

2.3. Podniesienie dostępności komunikacji elektronicznej.

Kierunki działania:

- upowszechnienie dostępu do Internetu mieszkańcom, przedsiębiorcom, instytucjom
- integracja i usprawnienie działań administracji publicznej
- stworzenie portalu internetowego LGD
- utworzenie Lokalnego Systemu Medialnego na bazie portalu internetowego LGD
- wspieranie działań w celu modernizacji sieci telefonicznej

2.4. Podniesienie dostępności komunikacji transportowej.

Kierunki działania:

- wspieranie działań w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, w tym parkingów i chodników
- wspieranie działań w zakresie budowy systemu dróg na obszarze LGD

2.5. Poprawa konkurencyjności obszaru i prowadzenia działalności gospodarczej

Kierunki działania:

- ekspertyzy, badania obszaru LGD
- tworzenie centrów informacji i promocji zatrudnienia
- udzielanie pomocy szkoleniowo - doradczej rolnikom oraz przedsiębiorcom
- aktywizacja osób bezrobotnych
- prowadzenie wspólnej polityki promocji przedsiębiorczości
- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych
- wspieranie innowacyjnych kierunków działalności gospodarczej
- upowszechnianie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych
- rozwój rolnictwa ekologicznego, zachowanie lokalnych ras zwierząt, tradycyjnych upraw
- rozwój WSPÓLNEJ MARKI „SMAK WSI”

Ze względu na ograniczony budżet realizacji LSR zdecydowano, że wszystkie środki i działania Fundacji „PRYM” w ramach osi 4. Leader zostaną skierowane na realizację jednego ambitnego PRZEDSIĘWZIĘCIA:

DORZECZE BZURY I NERU – TURYSTYCZNA OAZA W REGIONIE ŁÓDZKIM

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych ustalono, że nadrzędnym celem LSR nie jest jedynie osiągnięcie postępu w każdym z powyższych celów, ale także osiągnięcie maksymalnej synergii tych działań, zarówno lokalnie jak, i na całym obszarze działania LGD.

VI. Wizja LGD

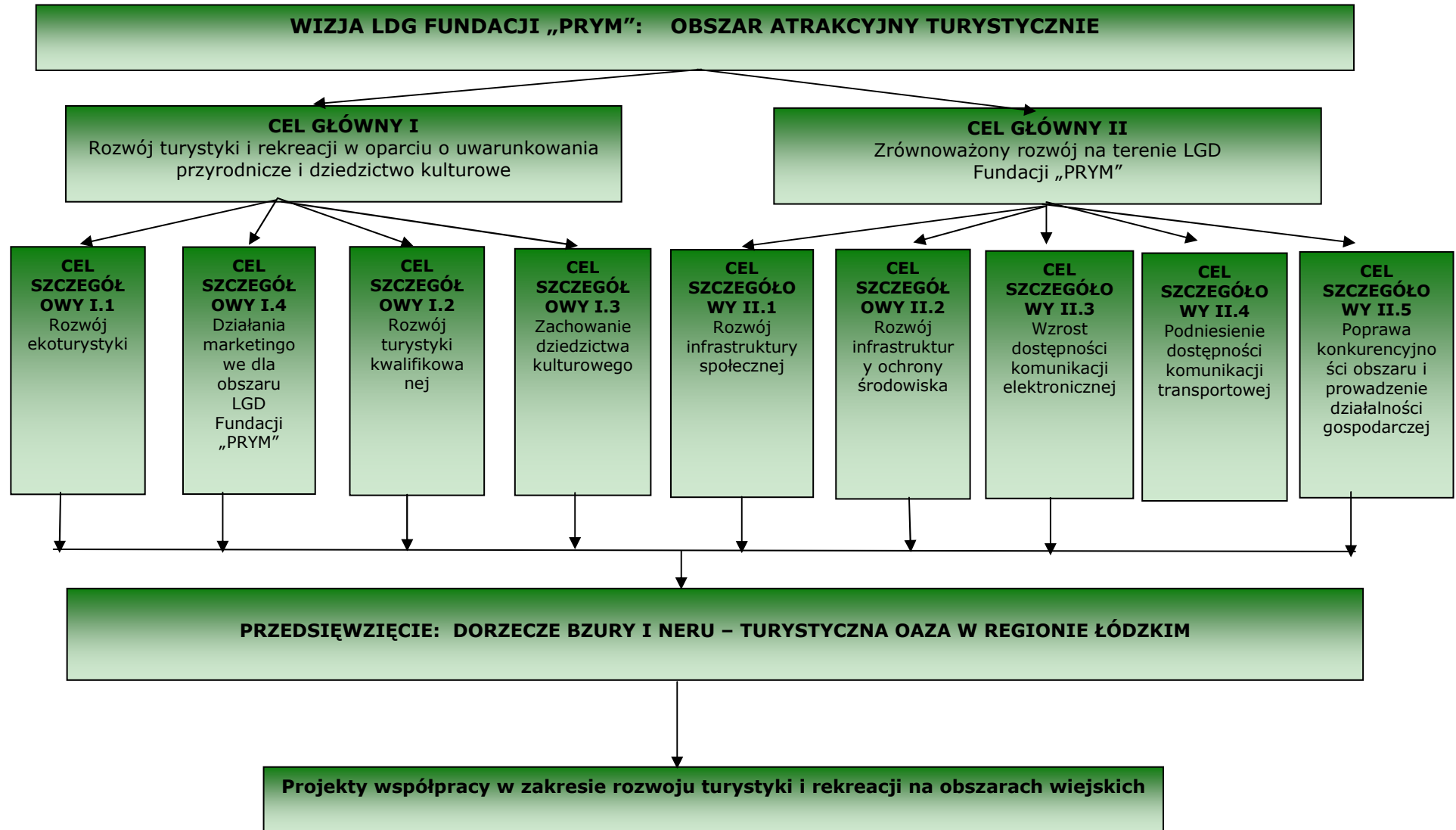
WIZJĄ naszej LGD jest: **Obszar atrakcyjny turystycznie.**

MISJĄ: **Stworzenie obszaru turystycznego rozpoznawalnego w kraju i zagranicą.**

VII. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Nieskażone środowisko naturalne, malownicze położenie, atrakcyjny krajobraz, bogactwo obiektów i form dziedzictwa kulturowego, położenie w centralnej Polsce w pobliżu największych aglomeracji: łódzkiej, warszawskiej i poznańskiej oraz aktywnie podejmowane inicjatywy (m.in.: tworzenie wiosek i tras tematycznych, rewitalizacja starych warsztatów rzemieślniczych, organizacja plenerów rzeźbiarskich, festiwali teatralnych, pikników turystycznych, pokazów potraw lokalnych itd.) mające na celu poprawienie wizerunku turystycznego LGD to najważniejsze powody przemawiające za wyborem celu I. Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe.

Zrównoważony rozwój na terenie LGD został wybrany jako cel II. Uznaliśmy, że infrastruktura społeczna, infrastruktura ochrony środowiska, dostępność komunikacyjna i informacyjna oraz dobre warunki prowadzenia działalności gospodarczej to elementy świadczące o atrakcyjności obszaru i wyznaczniki jakości życia jego mieszkańców oraz przyjezdnych i turystów. Cel ten nierozzerwalnie wiąże się z celem pierwszym i wspomaga jego realizację.

VIII. Uzasadnienie zintegrowanego podejścia dla planowanego przedsięwzięcia

Zgodnie z podejściem Leader Lokalna Strategia Rozwoju Fundacji „PRYM” ma charakter zintegrowany i dotyczy:

po pierwsze: celów, przedsięwzięcia i operacji zaplanowanych w LSR

Zakładamy, że obydwa cele ogólne: Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe i Zrównoważony rozwój na terenie LGD oraz przedsięwzięcie DORZECZE BZURY I NERU – turystyczna oaza w regionie łódzkim wraz z planowanymi operacjami mieszkańców naszych partnerskich gmin (m.in. wspieranie i tworzenie wiosek tematycznych, rewitalizacja parków czy tworzenie i wspieranie warsztatów rzemieślniczych w ramach idei SZKOŁA RZEMIOSŁ) są spójne, powiązane ze sobą oraz wzajemnie się uzupełniają.

po drugie: związków między różnymi podmiotami w realizacji LSR poprzez:

➤ realizację planowanych przedsięwzięcia i operacji przez podmioty z różnych sektorów:

- 1) publicznego m.in.: gminy, instytucje kultury,
- 2) społecznego m.in.: OSP, KGW, LKS, lokalni twórcy ludowi, kościoły, stowarzyszenia, wiejskie domy kultury, nieformalne grupy młodzieży, rady rodziców, rady sołeckie,
- 3) gospodarczego: rolnicy, przedsiębiorcy, związki pracodawców, rzemieślnicy i ich rodziny

➤ realizację planowanych przedsięwzięć przy współpracy różnych podmiotów wykonujących częściowe zadania i operacje składające się na dane przedsięwzięcie; grupy docelowe za planowanego przedsięwzięcia to podmioty z różnych sektorów gospodarki:

I sektor: rolnicy, hodowcy ryb, leśnictwo,

II sektor: firmy budowlane,

III sektor: usługi, w tym warsztaty rzemieślnicze, handel, oświata, kultura, turystyka, gospodarka komunalna.

po trzecie: wykorzystanie różnych zasobów lokalnych, tożsamości i specyfiki:

- zasoby przyrodnicze: jeden z największych w województwie łódzkim kompleks leśny "Grotniki", dolina rzek Bzury i Neru, cenne przyrodniczo obszary Natura 2000, zasoby borowin i torfów w okolicach Rogóżna, zbiorniki wodne, cisza i urokliwy krajobraz do organizacji plenerów i warsztatów malarskich, rzeźbiarskich, wikliniarskich, nasadzenia wierzby energetycznej (jako tani i łatwo dostępny materiał dla wikliniarzy), podmokłe tereny nadające się do uprawy wikliny, trzciny, błota i torfowiska, glina (jako materiał dla zdunów),

- zasoby kulturowe: łączyckie produkty i potrawy lokalne, folklor łączycki, rękodzieło łączyckie, legendy o Diable Borucie, chusty kamelowe, widowiska obrzędowe, gwara łączycka, gwara domaniewska, hafty łączyckie, prywatna Galeria Autorska Pana Aleksego Matczaka w Idzikowicach, miejscowa wiejska architektura, kapele i zespoły śpiewacze, chóry kościelne, zespoły taneczne, teatralne, tradycyjne rzemiosło, stare kuźnie, prywatne zbiory muzealne maszyn i narzędzi rolniczych, stare młyny wodne, piece chlebowe,

- zasoby historyczne: dzieje historycznej Ziemi łączyckiej, Bitwa pod Dalikowem, Bitwa pod Orlą, zabytki, zabytkowe cmentarze, kościoły, kapliczki, sztandary OSP, fotografie, publikacje naszych słynnych mieszkańców: J. P. Dekowskiego, Z. Hauke, A. Dłużewskiej - Sobczak, M. Szymczaka, J. Kopki oraz o naszych słynnych twórcach min. Stanisławie Kopka z Dzieźbietowa, cenne eksponaty naszych lokalnych twórców oraz bogate archiwum Muzeum w Łęczycy.

IX. Uzasadnienie innowacyjnego podejścia dla planowanego przedsięwzięcia

Innowacyjne, niestosowane wcześniej na obszarze działania LGD Fundacji „PRYM” rozwiązania w ramach zaplanowanych operacji:

- strategia kładzie silny nacisk na nowe funkcje turystyczne obszaru LGD, stanowiące silny impuls dla tworzenia alternatywnych źródeł dochodów ludności;
- odnowa i rozwój wsi poprzez tworzenie i rozwój wiosek tematycznych - połączenie turystyki z kulturą, ginącym rzemiosłem, gospodarką opartą na wiedzy, emocjach i twórczości, spojrzenie na własne zagrody i domostwa w inny sposób, wprowadzenie zmian w codzienne życie wsi poprzez oferowanie nowych usług, wcześniej zupełnie niedocenianych; jest to jedna z możliwości poprawy sytuacji mieszkańców wsi, szczególnie tych leżących z dala od miast i dobrych dróg, pozbawionych wyraźnych atrakcji turystycznych, wsi, w których mieszkańcy mówią: tu nie ma nic ciekawego, tu nie ma perspektyw;
- idea SZKOŁY RZEMIOSŁ – warsztaty rzemieślnicze otwarte dla młodzieży, ale i dla dorosłych chcących znaleźć zatrudnienie w poszukiwanych dziś ginących zawodach; budując np. kominek czy piec chlebowy podczas warsztatów zduńskich możemy uczyć zawodu, pokazać znaczenie pasji w życiu zawodowym człowieka, zapewnić ogrzewanie w konkretnym miejscu np. świetlicy wiejskiej i zachęcić mieszkańców wsi, szczególnie rolników do uruchomienia pozarolniczej działalności gospodarczej; przy realizacji tego przedsięwzięcia bardzo ważna jest współpraca z Izbą Rzemieślniczą oraz Cechami Rzemiosł zrzeszającymi lokalnych rzemieślników;
- angażowanie lokalnej społeczności w proces rozwoju poprzez realizację działań przyczyniających się do wzrostu kapitału społecznego wsi; ten czynnik rozwoju był powszechnie niedoceniany i rzadko obecny w działaniach i programach realizowanych wcześniej na obszarach wiejskich; wśród zaplanowanych operacji są szkolenia, kursy i warsztaty w ramach małych projektów oraz w celu nabywania umiejętności i aktywizacji społeczności lokalnych;
- wykorzystanie dorobku i doświadczenia wszystkich partnerów Fundacji działających na tym obszarze, szczególnie organizacji społecznych i gospodarczych.

Istnieje możliwość stosowania zaprezentowanych innowacyjnych rozwiązań na innych obszarach. Zarówno tworzenie i wspieranie rozwoju **wiosek tematycznych**, jak i operacje zaplanowane w ramach idei **SZKOŁY RZEMIOSŁ** mogą być wdrażane na innych obszarach wiejskich. Wszystko zależy od lokalnego potencjału, szczególnie od kapitału społecznego i zaangażowania lokalnych samorządów i przedsiębiorców.

PRZEDSIĘWZIĘCIE: DORZECZE BZURY I NERU – TURYSTYCZNA OAZA W REGIONIE ŁÓDZKIM

Realizacja tego przedsięwzięcia odpowiada na:

Cel główny I: Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

Cele szczegółowe:

- I.1. Rozwój ekoturystyki
- I.2. Rozwój turystyki kwalifikowanej
- I.3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- I.4. Działania marketingowe dla obszaru LGD Fundacji „PRYM”

Cel główny II: Zrównoważony rozwój na terenie LGD Fundacji „PRYM”

Cele szczegółowe:

- II.1. Rozwój infrastruktury społecznej
- II.2. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska
- II.3. Wzrost dostępności komunikacji elektronicznej
- II.5. Poprawa konkurencyjności obszaru i prowadzenie działalności gospodarczej

Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia

Wskaźniki rezultatu: - w 2015r. 5.000 uczestników imprez rekreacyjnych - w 2015r. min. 7 pozarolniczych miejsc pracy utworzonych/związanych bezpośrednio z realizacją przedsięwzięcia - w 2015 r. około 1.000 osób korzystających z nowej infrastruktury turystycznej	Wskaźniki oddziaływania: - obszar położony w dorzeczu Bzury i Neru zostanie do końca realizacji LSR wypromowany jako turystyczna oaza w regionie łódzkim - wzrost dochodów gmin partnerskich z tytułu prowadzenia działalności turystycznej
---	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE I: DORZECZE BZURY I NERU – TURYSTYCZNA OAZA W REGIONIE ŁÓDZKIM	
Wskaźniki produktu	Odnowa i rozwój wsi
	Minimum 15 zrealizowanych operacji
	Małe projekty
	Minimum 50 zrealizowanych operacji
	Różnicowanie działalności pozarolniczej
	Minimum 5 zrealizowanych operacji
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
	Minimum 2 zrealizowane operacje
	Nabywanie umiejętności i aktywizacja
	Minimum 7 zrealizowanych operacji
Grupy docelowe beneficjentów	Odnowa i rozwój wsi
	a) gminy partnerskie Fundacji „PRYM”, b) instytucje kultury, dla których organizatorem jest jst., c) Kościół Katolicki oraz inne związki wyznaniowe i kościoły, d) organizacje pozarządowe mające status organizacji pożytku publicznego.
	Małe projekty
	a) pełnoletnie osoby fizyczne, b) organizacje pozarządowe, c) osoby prawne lub jednostki organizacyjne Kościoła Katolickiego oraz innych związków wyznaniowych i kościołów, d) inne osoby prawne, które zamieszkują, posiadają siedzibę lub prowadzą działalność na obszarze LGD.
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
	Rolnicy, ich małżonkowie i domownicy zamieszkujący na obszarze działania Fundacji „PRYM”, pełnoletni do 60 roku życia, nieprzerwanie ubezpieczeni w KRUS przez okres co najmniej 12 m-cy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
	a) pełnoletnia osoba fizyczna do 60 lat, nie ubezpieczona w KRUS w pełnym zakresie, b) osoba prawna, c) wspólnicy spółki cywilnej, d) spółka prawa handlowego nie posiadająca osobowości prawnej, która prowadzi lub podejmuje działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób i zamieszkuje lub ma siedzibę na obszarze działania Fundacji „PRYM”.

	Nabywanie umiejętności i aktywizacja
	LGD Fundacja Rozwoju Gmin "PRYM"
	Współpraca
	LGD Fundacja Rozwoju Gmin "PRYM"

PRZEDSIĘWZIĘCIE I: DORZECZE BZURY I NERU – TURYSTYCZNA OAZA W REGIONIE ŁÓDZKIM

Lista rekomendowanych operacji	Odnowa i rozwój wsi
	<ol style="list-style-type: none"> 1) budowa, przebudowa remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno – kulturalne, 2) budowa, przebudowa lub remont obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, 3) zakup towarów w celu kultywowania lokalnych tradycji, 4) związane z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego, 5) urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków, 6) budowa, przebudowa lub remont infrastruktury turystycznej, 7) rewitalizacja zabytków i obiektów małej architektury, odnawianie lub konserwacja pomników historycznych i miejsc pamięci, 8) zakup i odnawianie charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego obiektów i ich adaptacja na cele publiczne, 9) budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn, 10) odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w zabytkowych budynkach architektury sakralnej, 11) zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości, 12) wyburzenie i rozbiórka zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeśli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie – w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt. 1 – 11, 13) zakup materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich, 14) zakup sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji, 15) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji
	Małe projekty
	<ol style="list-style-type: none"> 1) organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych, 2) zakup i udostępnienie oprogramowania, urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym umożliwiającego dostęp do Internetu, 3) organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, 4) promocja twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, 5) kultywowanie języka regionalnego i gwary, 6) kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła, 7) kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów, 8) utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej, stron www 9) przygotowanie i wydawanie folderów i innych publikacji, 10) budowa, odbudowa, oznakowanie małej infrastruktury turystycznej, 11) zachowanie, odtworzenie, oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, 12) odbudowa, odnowienie, oznakowanie zabytków lub obiektów małej architektury, 13) odnowienie dachów lub elewacji budynków zabytkowych, 14) remont lub wyposażenie muzeów, 15) remont lub wyposażenie świetlic wiejskich, 16) inicjowanie powstania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług opartych na lokalnych zasobach, tradycyjnych sektorach gospodarki lub lokalnym dziedzictwie, albo podnoszenie jakości takich produktów, 16) wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej.

	Różnicowanie działalności pozarolniczej
	Preferowane będą operacje, w wyniku których tworzone będą nowe miejsca pracy, szczególnie w branży turystycznej i usługach.
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
	Preferowane będą operacje, w wyniku których tworzone będą nowe miejsca pracy, szczególnie w branży turystycznej i usługach.
	Nabywanie umiejętności i aktywizacja
Operacje dotyczące: 1) działalności informacyjnej, szkoleniowej, doradczej w zakresie możliwości podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji, 2) badań i analiz dotyczących rozwoju turystyki na obszarze, 3) realizacji wydarzeń promocyjnych lub kulturalnych, 4) animowania społeczności lokalnej, 5) szkolenia pracowników LGD oraz członków Grupy Decyzyjnej ds. Osi Leader.	
Współpraca	
Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi LGD, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjne turystycznie.	

X. Procedura wyboru operacji przez LGD, w tym przyjęte lokalne kryteria wraz z opisem procedury ich zmiany

o którym mowa w art. 5 pkt. 21 ustawy z dnia 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym przyjęte kryteria lokalne wraz z opisem procedury ich zmiany.

Beneficjenci zamierzający złożyć wniosek o pomoc, mogą przy jego przygotowaniu korzystać z pomocy, specjalnie w tym celu zatrudnionych, pracowników Biura Fundacji, szczególnie Kierownika Biura, koordynatora projektów turystycznych, specjalisty ds. finansowych i radcy prawnego. Złożone w ramach naborów wnioski są przekazywane do Grupy Decyzyjnej celem dokonania ostatecznego wyboru. Beneficjent nie ma możliwości uzupełnienia wniosku po przedłożeniu go do oceny Grupie Decyzyjnej.

Pierwszym etapem procedury wyboru operacji jest ocena formalna. Oceny formalnej dokonuje Grupa Decyzyjna na karcie oceny formalnej, wg wzoru zawartego w załączniku nr 4 do LSR. Kartę oceny formalnej podpisują obecni na posiedzeniu członkowie Grupy Decyzyjnej.

Drugim etapem procedury wyboru operacji jest ocena zgodności operacji z LSR. Ocena zgodności operacji z LSR odbywa się poprzez wypełnienie karty oceny zgodności z LSR, wg wzoru zawartego w załączniku nr 5 do LSR. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: „Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSR”. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny. Operację można uznać za zgodną z LSR, gdy jej realizacja przyczynia się do osiągnięcia co najmniej jednego celu głównego LSR, co najmniej jednego celu szczegółowego LSR oraz jest zgodna z przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR. Członek Grupy Decyzyjnej może głosować za zgodnością operacji z LSR tylko wtedy, gdy w jego opinii operacja spełnia powyższe trzy warunki.

Trzecim etapem procedury wyboru operacji jest ocena zgodności operacji z lokalnymi kryteriami LGD. Oceny dokonuje się na karcie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami LGD, wg wzorów zawartych w załącznikach nr 6 - 8 do LSR. Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD”, która jest odpowiednia do typu

oceniającej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny. W trakcie zliczania głosów Przewodniczący jest zobowiązany sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważne w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli się przez liczbę ważnie oddanych głosów. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Grupy Decyzyjnej (lub Zastępca). Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD sporządza się listy:

- 1) listę rankingową operacji wybranych do dofinansowania, ustalając ich kolejność wg liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru operacji odpowiednio do działań do wysokości 120% zaplanowanego limitu środków,
- 2) listę operacji nie wybranych do dofinansowania.

Listy powinny zawierać dane umożliwiające identyfikację operacji.

Ze względu na zróżnicowany charakter operacji, które będą rozpatrywane i oceniane przez Grupę Decyzyjną, stosowane będą trzy zestawy lokalnych kryteriów wyboru:

I. dla operacji zgodnych z działaniem „Odnowa i rozwój wsi”:

1. Operacja dotyczy lub ma wpływ na rozwój „Turystycznej oazy w regionie łódzkim w DORZECZU BZURY I NERU” - 10 pkt.
2. Operacja wykorzystuje lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne lub kulturowe - 10 pkt.
3. Operacja dotyczy lub ma bezpośredni wpływ na rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej - 10 pkt.
4. Wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów - 5 pkt.
5. Operacja jest realizowana w miejscowości liczącej:
 - poniżej 300 mieszkańców - 10 pkt.
 - od 300 do 500 mieszkańców - 5 pkt.
 - powyżej 500 mieszkańców - 0 pkt.
6. Wnioskowana kwota pomocy wynosi:
 - do 125.000 PLN - 10 pkt.
 - powyżej 125.000 PLN - 0 pkt.
7. Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy:
 - poniżej 300 mieszkańców - 0 pkt.
 - od 300 do 500 mieszkańców - 5 pkt.
 - powyżej 500 mieszkańców - 10 pkt.
8. Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/ projektów zrealizowanych na obszarze działania LGD Fundacji „PRYM” - 10 pkt.
9. Realizacja operacji przyczyni się do pobudzania aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania - 10 pkt.
10. Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z zaangażowaniem:
 - więcej niż 5 innych podmiotów - 10 pkt.
 - od 1 do 5 innych podmiotów - 5 pkt.
 - bez udziału innych podmiotów - 0 pkt.

II. dla operacji zgodnych z działaniem „Małe projekty”:

1. Operacja dotyczy lub ma wpływ na rozwój „Turystycznej oazy w regionie łódzkim w DORZECZU BZURY I NERU” - 10 pkt.
2. Operacja wykorzystuje lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne lub kulturowe - 10 pkt.
3. Operacja dotyczy lub ma bezpośredni wpływ na rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej - 10 pkt.
4. Wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów - 5 pkt.

5. Operacja będzie realizowana w miejscowości liczącej:
 - poniżej 300 mieszkańców – 10 pkt.
 - od 300 do 500 mieszkańców – 5 pkt.
 - powyżej 500 mieszkańców – 0 pkt.
6. Wnioskowana kwota pomocy wynosi:
 - mniej niż 10.000 PLN – 0 pkt.
 - od 10.000 PLN do 20.000 PLN – 5 pkt.
 - powyżej 20.000 PLN – 10 pkt.
7. Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/ projektów zrealizowanych na obszarze wdrażania LSR - 10 pkt.
8. Realizacja operacji przyczyni się do pobudzania aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania - 10 pkt.

III. Dla operacji zgodnych z działaniem “Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” lub “Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”:

1. Operacja dotyczy lub ma wpływ na rozwój “Turystycznej oazy w regionie łódzkim w DORZECZU BZURY I NERU” - 10 pkt.
2. Operacja wykorzystuje lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne lub kulturowe - 10 pkt.
3. Wnioskodawca ma doświadczenie w realizacji projektów - 5 pkt.
4. Realizacja operacji spowoduje utworzenie, w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne:
 - 3 i więcej miejsc pracy – 15 pkt.
 - 2 miejsca pracy – 10 pkt.
 - 1 miejsca pracy – 5 pkt.
5. Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/ projektów zrealizowanych na obszarze działania LGD Fundacji “PRYM” - 10 pkt.
6. Operacja ma charakter proekologiczny, wykorzystuje alternatywne źródła energii - 5 pkt.

W stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Grupy Decyzyjnej podejmowana jest decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu operacji do finansowania, której treść musi uwzględniać:

- a) wyniki głosowania w sprawie uznania operacji za zgodne z LSR,
- b) wyniki głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową wybranych do dofinansowania operacji,
- c) dostępność środków LGD na poszczególne typy operacji.

Przewodniczący Grupy Decyzyjnej (lub Zastępca) odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych projektów rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania. Każda uchwała powinna zawierać:

- a) informacje o wnioskodawcy operacji (imię i nazwisko lub nazwę, miejsce zamieszkania lub miejsce działalności, adres lub siedzibę, PESEL lub REGON, NIP),
- b) tytuł operacji zgodny z tytułem podanym we wniosku,
- c) kwotę pomocy o jaką ubiegał się wnioskodawca zgodną z kwotą podaną we wniosku,
- d) informację o decyzji Grupy w sprawie zgodności lub braku zgodności operacji z LSR,
- e) informację o finansowaniu lub nie finansowaniu realizacji operacji.

LGD informuje na piśmie wnioskodawcę o:

- 1) zgodności operacji z LSR albo jego niezgodności z LSR – wskazując przyczyny niezgodności,
- 2) o wybraniu operacji albo jej nie wybraniu wraz z uzasadnieniem,
- 3) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji i miejscu na liście rankingowej wybranych operacji do dofinansowania,
- 4) w przypadku nie wybrania operacji – również informację o możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego (nie dotyczy małych projektów).

Procedura odwołania się wnioskodawców od rozstrzygnięć Grupy Decyzyjnej w sprawie wyboru operacji.

- 1) Od decyzji o wyborze operacji wnioskodawcy przysługuje odwołanie.
- 2) Odwołanie ma formę wniosku o ponowne rozpatrzenie operacji przez Grupę Decyzyjną składanego w terminie 7 dni od otrzymania powiadomienia o nie wybraniu operacji do dofinansowania.
- 3) Przewodniczący zwołuje posiedzenie Grupy Decyzyjnej w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty wpływu wniosku o ponowne rozpatrzenie operacji.
- 4) Grupa Decyzyjna rozpatruje ponownie wniesiony wniosek i wydaje decyzję w formie ostatecznej uchwały, od której nie przysługuje odwołanie.

LGD przekazuje właściwemu podmiotowi wdrażającemu (Urząd Marszałkowski w Łodzi, ARiMR OR w Łodzi) listy rankingowe oraz uchwały Grupy Decyzyjnej w sprawie wyboru operacji wraz ze złożonymi wnioskami o przyznanie pomocy nie później niż w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków.

Tabela 10. Procedura wyboru operacji przez LGD Fundację „PRYM”

Etap	Czynność	Uwagi
1	Informacja o możliwości składania wniosków	Informacja o naborze zamieszczona zostanie na stronie internetowej Fundacji „PRYM”, w siedzibie Fundacji „PRYM” na tablicy ogłoszeń, w prasie o zasięgu obejmującym obszar realizacji LSR Fundacji „PRYM”. Beneficjenci mogą przy przygotowaniu wniosków korzystać z pomocy pracowników Biura.
2	Nabór wniosków	Termin składania wniosków nie będzie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni. Złożenie wniosku musi nastąpić osobiście do Biura Fundacji „PRYM”.
3	Rejestracja wniosków w Biurze LGD	3 dni po zakończeniu naboru na stronie internetowej Fundacji zamieszczone zostaną listy złożonych wniosków.
4	Przekazanie wniosków do Grupy Decyzyjnej	Przekazanie wniosków nastąpi do 21 dni od zakończenia naboru wniosków.
5	Ocena formalna wniosków	Oceny formalnej dokonuje Grupa Decyzyjna na karcie oceny formalnej, wg wzoru zawartego w LSR. Kartę oceny formalnej podpisują obecni na posiedzeniu członkowie Grupy Decyzyjnej.
6	Ocena zgodności operacji z LSR	Operację można uznać za zgodną z LSR, kiedy realizuje co najmniej jeden z celów głównych LSR, co najmniej jeden z celów szczegółowych LSR oraz jest zgodna z przedsięwzięciem.

7	Ocena merytoryczna wg lokalnych kryteriów wyboru LGD	Ocena merytoryczna dokonana będzie na podstawie lokalnych kryteriów wyboru dla działań: a) różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej b) tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw c) odnowa wsi d) małe projekty.
8	Wpisanie wniosku na listę rankingową operacji wybranych do dofinansowania	Lista rankingowa wniosków wybranych do dofinansowania zostanie zapisana w protokole z posiedzenia Grupy Decyzyjnej i ogłoszona na stronie internetowej LGD oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD.
9	Powiadomienie beneficjentów o wynikach wyboru operacji	Beneficjenci zostaną powiadomieni o pozytywnym lub negatywnym wyniku oceny nie później niż w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy. W przypadku nie wybrania operacji również o możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego (nie dotyczy małych projektów).
10	Odwołania beneficjentów nie wybranych operacji od negatywnej oceny operacji	Odwołanie od negatywnej oceny musi nastąpić w ciągu 7 dni od otrzymania powiadomienia przez beneficjenta.
11	Rejestracja odwołań w Biurze LGD	
12	Zwołanie posiedzenia Grupy Decyzyjnej	Podjęcie ostatecznej decyzji przez Grupę Decyzyjną wraz z uzasadnieniem w terminie nie dłuższym niż 14 dni.
13	Przekazanie listy rankingowej operacji wybranych do dofinansowania do właściwego podmiotu wdrażającego	Lista rankingowa z wybranymi do dofinansowania operacjami przekazana zostanie do właściwego podmiotu wdrażającego wraz z dokumentacją projektu nie później niż w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy oraz do wiadomości Samorządu Województwa.

Do LSR załączono wzory dokumentów stosowanych podczas dokonywania oceny: karty oceny operacji wraz z instrukcją ich wypełniania (patrz załączniki nr 4 - 8).

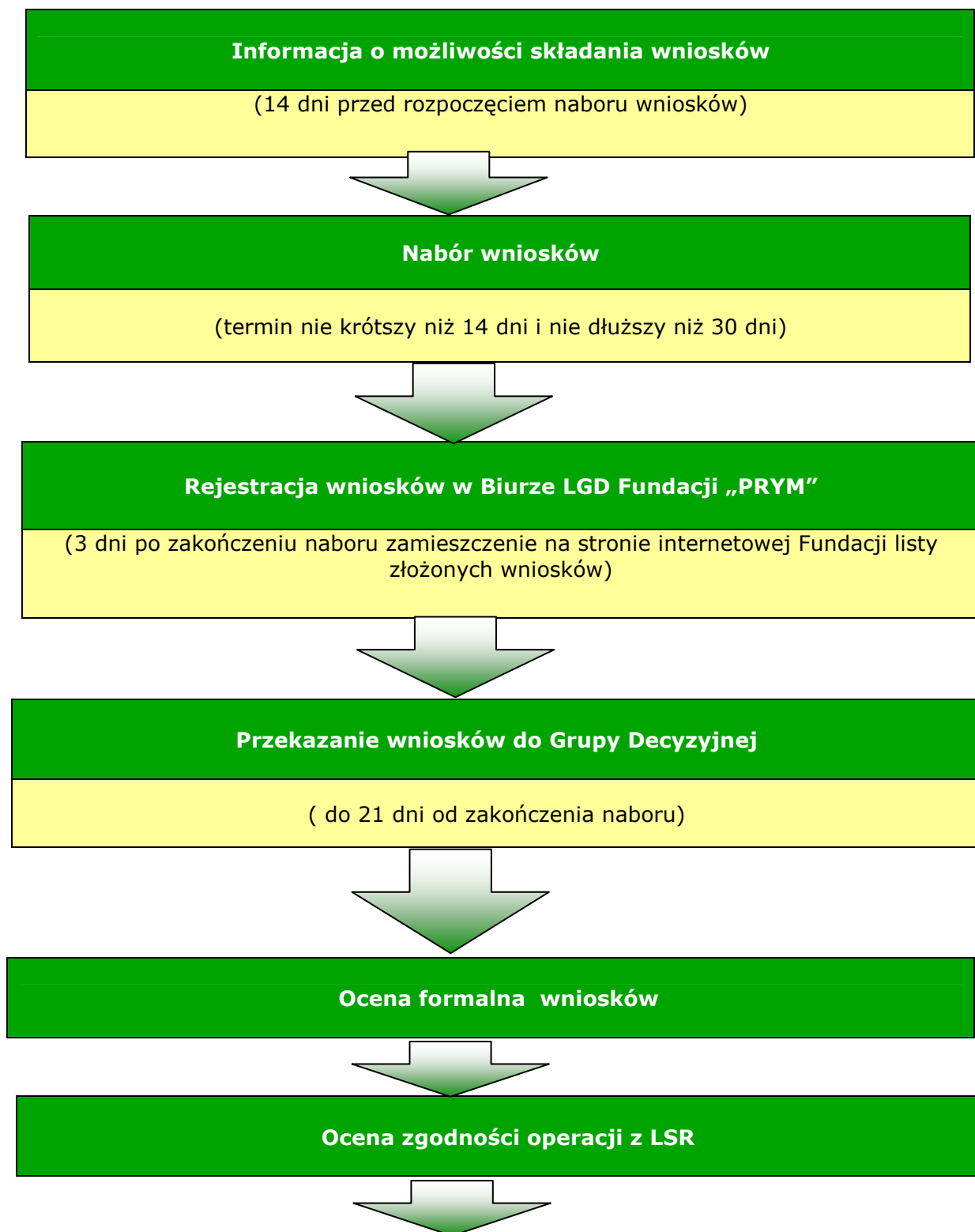
Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji

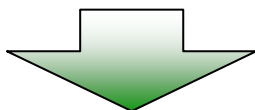
Szczegółowe zasady wyboru operacji określa Regulamin Grupy Decyzyjnej ds. osi Leader, uchwalony przez Radę Fundacji w dniu 12 stycznia 2009r. Zmiana procedur oraz kryteriów wyboru może być dokonana jedynie w drodze przyjęcia nowych uchwał przez Radę Fundacji w sprawie:

- a) zmiany lokalnych kryteriów wyboru,
- b) zmiany Regulaminu Grupy Decyzyjnej ds. osi Leader.

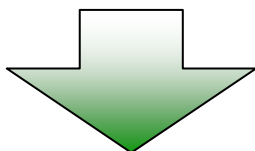
O zmianę procedur wyboru oraz lokalnych kryteriów wyboru do Rady Fundacji wnioskuję Zarząd na podstawie zgłoszonych uwag przez członków Grupy Decyzyjnej.

Rysunek 8. Procedura wyboru operacji przez LGD Fundację „PRYM”

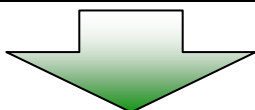

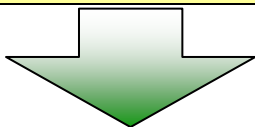
Ocena merytoryczna według lokalnych kryteriów wyboru dla działań:			
a) różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	b) tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	c) odnowa wsi	d) małe projekty

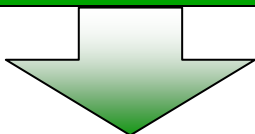
Wpisanie wniosku na listę rankingową (zapis w protokole z posiedzenia Grupy Decyzyjnej i jej ogłoszenie na stronie internetowej www.fundacjaprym.pl oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Fundacji)		
Powiadomienie beneficjentów o pozytywnym wyniku oceny (nie później niż w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy)	Powiadomienie beneficjentów o negatywnym wyniku oceny (nie później niż w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy) oraz o możliwości złożenia wniosku	Przekazanie listy rankingowej z wybranymi do finansowania operacjami do właściwej instytucji wdrażającej z dokumentacją projektu (nie później niż w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy)

Odwołanie beneficjentów od negatywnej oceny operacji
do 7 dni od otrzymania powiadomienia

Rejestracja odwołań w Biurze LGD

Zwołanie posiedzenia Grupy Decyzyjnej
Odbycie posiedzenia i podjęcie ostatecznej decyzji wraz z uzasadnieniem w terminie nie dłuższym niż 14 dni od otrzymania wniosku o ponowne rozpatrzenie operacji

XI. Budżet

Kalkulując budżet wraz z harmonogramem przedsięwzięć dołożyliśmy wszelkich starań, aby:

- zapewnić systematyczną i ciągłą realizację LSR,
- zapewnić w budżecie proporcjonalność między kosztami administracyjnymi i własnymi LGD,
- budżet był adekwatny do głównych celów LSR.

LGD Fundacja „PRYM”, która swoją LSR obejmuje obszar o liczbie mieszkańców **35.209** zameldowanych na pobyt stały na koniec 2006 roku zamierza ubiegać się o środki w ramach działań osi 4 Leader PROW 2007 – 2013 w wysokości:

4 084 244 PLN (35.209 osób x 116 PLN) na pomoc dla beneficjentów w realizacji operacji zgodnych z działaniami osi 3 i małych projektów (Działanie 4.1.3)

105 627 PLN (35.209 osób x 3 PLN) na wdrażanie projektów współpracy (Działanie 4.2.1)

1 021 061 PLN (35.209 osób x 29 PLN) na funkcjonowanie LGD (Działanie 4.3.1)

Lokalna Strategia Rozwoju Fundacji „PRYM” na lata 2009 - 2015

rok	Kategoria kosztu	Działania osi 4 przeprowadzone przez LGD Fundację „PRYM”									
		4.1.3 - Wdrażanie LSR					4.2.1 Wdrażanie projektów współ - pracy	4.3.1 – Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja			Razem oś 4
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	małe projekty	Razem 4.1.3		Koszty bieżące LGD	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.3.1	
2009	całkowite	305 000	1 122 400	833 333	714 286	2 975 019		156 048	46 570	202 618	3 177 637
	kwalityfikowalne	250 000	920 000	833 333	714 286	2 717 619		156 048	46 570	202 618	2 920 237
	do refundacji	125 000	460 000	625 000	500 000	1 710 000		156 048	46 570	202 618	1 912 618
2010	całkowite						55 627	125 118	40 570	165 688	221 315
	kwalityfikowalne						55 627	125 118	40 570	165 688	221 315
	do refundacji						55 627	125 118	40 570	165 688	221 315
2011	całkowite	488 000		833 333	584 633	1 905 966	50 000	125 118	40 570	165 688	2 121 654
	kwalityfikowalne	400 000		833 333	584 633	1 817 966	50 000	125 118	40 570	165 688	2 033 654
	do refundacji	200 000		625 000	409 244	1 234 244	50 000	125 118	40 570	165 688	1 449 932
2012	całkowite							125 118	40 570	165 688	165 688
	kwalityfikowalne							125 118	40 570	165 688	165 688
	do refundacji							125 118	40 570	165 688	165 688
2013	całkowite	305 000		833 333	557 143	1 695 476		125 118	35 570	160 688	1 856 164
	kwalityfikowalne	250 000		833 333	557 143	1 640 476		125 118	35 570	160 688	1 801 164
	do refundacji	125 000		625 000	390 000	1 140 000		125 118	35 570	160 688	1 300 688
2014	całkowite							125 119	35 572	160 691	160 691
	kwalityfikowalne							125 119	35 572	160 691	160 691
	do refundacji							125 119	35 572	160 691	160 691
2015	całkowite										
	kwalityfikowalne										
	do refundacji										
2009 - 2015	całkowite	1 098 000	1 122 400	2 499 999	1 856 062	6 576 461	105 627	781 639	239 422	1 021 061	7 703 149
	kwalityfikowalne	900 000	920 000	2 499 999	1 856 062	6 176 061	105 627	781 639	239 422	1 021 061	7 302 749
	do refundacji	450 000	460 000	1 875 000	1 299 244	4 084 244	105 627	781 639	239 422	1 021 061	5 210 932

XII. Opis procesu przygotowania LSR

Proces przygotowania LSR obejmował:

- a) spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnej,
- b) funkcjonowanie punktu informacyjno – konsultacyjnego w Biurze Fundacji w Centrum Odnowy Wsi w Parzęczewie,
- c) dostarczenie drukiem bezadresowym pocztą do każdego mieszkańca ulotki informacyjnej,
- d) punkty informacyjno – konsultacyjne podczas lokalnych imprez: „Dni Parzęczewa”, Dożynki,
- e) informacje w lokalnej prasie,
- f) informacje w regionalnych mediach: Radiu Łódź, Gazecie Wyborczej, TVP 3 O/Łódź,
- g) informacje na stronie internetowej www.fundacjaprym.pl,
- h) spotkania z przedstawicielami Kościoła Katolickiego – proboszczami z naszego terenu,
- i) zamieszczanie informacji na specjalnie oznaczonych tablicach w Urzędach Gmin, na budynku Centrum Odnowy Wsi (gdzie mieści się siedziba Fundacji)
- j) kontakt telefoniczny oraz mailowy z mieszkańcami, lokalnymi liderami i animatorami,
- k) konsultacje ze środowiskiem akademickim – studentami Socjologii UŁ, którzy byli wolontariuszami Fundacji oraz ich opiekunami naukowymi dr Andrzejem Pilichowskim i mgr Krystyną Dzwonkowską.

XIII. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Proces informowania o wdrażaniu LSR zapewnia społeczności lokalnej powszechną dostępność do informacji w tym zakresie, systematyczny sposób rozpowszechniania takich informacji oraz ich aktualność m.in. poprzez:

- zamieszczanie informacji w tablicach: na budynku Centrum Odnowy Wsi, sołeckich i w Urzędach Gmin partnerskich,
- ogłoszenia w lokalnej prasie,
- informacje przekazywane podczas sesji partnerskich Rad Gmin,
- spotkania informacyjne z mieszkańcami,
- bieżące i ciągłe prowadzenie doradztwa w Biurze Fundacji.

Proces aktualizacji LSR zapewnia społeczności lokalnej powszechny i systematyczny udział w konsultacjach LSR oraz adekwatność konsultacji do zakresu aktualizacji LSR poprzez:

- zamieszczanie propozycji aktualizacji LSR na stronie internetowej Fundacji,
- zamieszczanie propozycji aktualizacji LSR w gazecie lokalnej wydawanej przez Fundację,
- badania społeczne prowadzone przez wolontariuszy Fundacji przy współpracy z Wydziałem Socjologiczno – Ekonomicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

Celem podejścia Leader jest aktywizowanie i zachęcanie lokalnej społeczności do zaangażowania na rzecz rozwoju lokalnego. Dlatego wdrażając LSR chcemy współpracować z jak najszerszym udziałem partnerów Fundacji i wszystkimi mieszkańcami obszaru. Temu służy zasada jawności działania Fundacji. Prowadzimy intensywne działania informacyjno – promocyjne, które zapewniają szerokie upowszechnienie informacji na temat naszej LGD i realizowanych przez nas działań. W pierwszej kolejności wykorzystujemy istniejące na naszym obszarze systemy społecznej komunikacji, w szczególności:

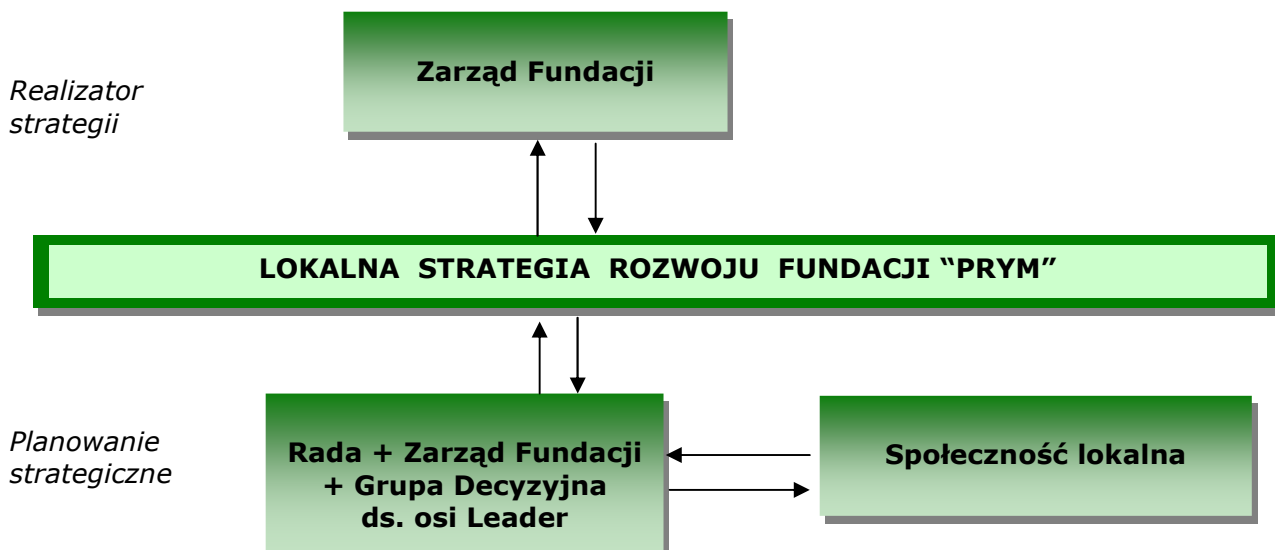
- tablice informacyjne w partnerskich Urzędach Gmin, parafiach, sołectwach,
- prasę lokalną i regionalną,
- regionalne rozgłoszenie radiowe i telewizyjne,
- spotkania z mieszkańcami,
- plakaty,
- biuletyny i ulotki doręczane do skrzynek pocztowych.

Posiadamy również swoją stronę internetową, z podstronami zawierającymi aktualności i dokumenty. Zamierzamy również w tym celu wydawać własną gazetę.

Upowszechnianie informacji o działaniach LGD i promowanie naszego dorobku zachęca lokalnych mieszkańców do zainteresowania podejściem Leader. W godzinach pracy Biuro Fundacji jest cały czas dostępne, a jego pracownicy wszystkim zainteresowanym udzielają odpowiedzi i wyjaśnień, a także udostępniają do wglądu materiały dokumentujące działalność Fundacji.

W monitorowaniu LSR biorą udział wszyscy partnerzy Fundacji zaangażowani w jej wdrażanie. Kompleksowym prowadzeniem monitoringu, a w szczególności monitoringiem finansowym LSR, zajmie się Rada Fundacji. Materiały niezbędne do monitorowania LSR (poziom oczekiwanych wskaźników osiągnięć) będą opracowywane przez Zarząd Fundacji przy współpracy z partnerami uczestniczącymi we wdrażaniu poszczególnych operacji.

Rysunek 9. Schemat wdrażania LSR

Źródło: Opracowanie własne.

XIV. Ewaluacja LGD oraz ocena realizacji i aktualizacji LSR

Ewaluacja jest czasem określana jako ocena sukcesu. Ewaluacja ex post jest oceną dotyczącą działań zrealizowanych w minionym okresie i będzie dokonywana w okresach rocznych, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego. Metodologia przeprowadzenia ewaluacji własnej polega na przeanalizowaniu wszystkich zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym działań i operacji pod kątem oceny:

- a) efektów planowanych przedsięwzięć,
- b) wpływu realizacji przedsięwzięć na osiągnięcie celów zakładanych w LSR,
- c) jakości partnerstwa oraz sprawności funkcjonowania Fundacji, w tym;
 - funkcjonowania Biura Fundacji i jego pracowników,
 - funkcjonowania organów Fundacji,
 - jakość efektywności stosowanych procedur,
 - przepływu informacji,
 - sprawności podejmowania decyzji.

Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie ewaluacji własnej jest Rada Fundacji, która spotyka się co najmniej dwa razy w roku. Materiały niezbędne do oceny będą opracowywane przez Zarząd Fundacji. Wyniki ewaluacji Rada przedstawia w terminie do końca marca roku następnego w formie raportu zawierającego:

- wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich,
- opis bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie projektowania,
- analizę wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów zapisanych w LSR,
- wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania Fundacji, które zapewnią wyższą efektywność działania Fundacji i lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Termin wykonania raportu powinien synchronizować z terminem posiedzenia Rady Fundacji, podczas którego udziela się absolutorium Zarządowi Fundacji za miniony rok. Informacje uzyskane z ewaluacji własnej zostaną wykorzystane w celu usprawnienia działalności Fundacji oraz aktualizacji LSR poprzez:

- dyskusję podczas posiedzeń Rady Fundacji o działalności LGD i Zarządu Fundacji,
- przekładanie uwag i rekomendacji zawartych w raporcie na podejmowanie przez Radę Fundacji stosownych uchwał, szczególnie dotyczących aktualizacji zapisów LSR.

Treść raportu zgodnie z zasadą jawności działania LGD, podawana będzie do wiadomości publicznej poprzez stronę internetową Fundacji www.fundacjaprym.pl.

XV. Powiązanie LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem LSR

Poniższa tabela wskazuje, jak cele główne LSR są powiązane z dokumentami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego:

Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe	Zrównoważony rozwój na terenie LGD
Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety: VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, IX Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytety: VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, VII Promocja integracji społecznej, IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013, Osie priorytetowe: III Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość, V Infrastruktura społeczna	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013, Osie priorytetowe: I Infrastruktura transportowa, II Ochrona środowiska, III Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość, IV Społeczeństwo informacyjne
Program Operacyjny Innowacyjna gospodarka 2007 - 2013, Oś priorytetowa VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym	Program Operacyjny Innowacyjna gospodarka 2007 - 2013, Osie priorytetowe: III Kapitał dla innowacji, VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2020 (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego nr LI/856/2006 z dnia 31 stycznia 2006r.)	Program Operacyjny Innowacyjna gospodarka 2007 - 2013, Osie priorytetowe: III Kapitał dla innowacji, VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki
Program Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim na lata 2007 - 2020	Program Operacyjny Innowacyjna gospodarka 2007 - 2013, Osie priorytetowe: III Kapitał dla innowacji, VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym, VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki
Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyckiego na lata 2004 - 2014 (Uchwała Nr XVII/135/2004 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 30.06.04r.)	Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko, Priorytety: II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska, V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
Strategia Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2006 - 2013 (Uchwała Nr XXV/220/08 Rady Gminy Zgierz z dnia 9 czerwca 2008 r.)	Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko, Priorytety: II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, III Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska, V Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2004 - 2009 (Uchwała Nr XXII/188/04 Rady Gminy w Parzęczewie z dnia 17.06.04r.)	Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2020 (Uchwała Sejmiku Województwa Łódzkiego nr LI/856/2006 z dnia 31 stycznia 2006r.)

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zgierz (Uchwała Nr XXII/215/04 Rady Gminy Zgierz z dnia 26 sierpnia 2004r.)	Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyckiego na lata 2004 – 2014 (Uchwała Nr XVII/135/2004 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 30.06.04r.)
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wartkowice (Uchwała Nr XXIV/115/04 Rady Gminy Wartkowice z dnia 24 czerwca 2004r.)	Strategia Rozwoju Gminy Parzęczew na lata 2004 – 2009 (Uchwała Nr XXII/188/04 Rady Gminy w Parzęczewie z dnia 17.06.04r.)
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dalików (Uchwała Nr 107/04 Rady Gminy Dalików z dnia 30 czerwca 2004r.)	Strategia Rozwoju Gminy Zgierz na lata 2006 – 2013 (Uchwała Nr XXV/220/08 Rady Gminy Zgierz z dnia 9 czerwca 2008 r.)
Strategia Rozwoju Gminy Dalików (Uchwała Nr 57/99 Rady Gminy Dalików z dnia 24 września 1999r.)	
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Łęczyca (Uchwała Nr XIII/60/2007 Rady Gminy w Łęczycy z dnia 25 września 2007r.)	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zgierz (Uchwała Nr XXII/215/04 Rady Gminy Zgierz z dnia 26 sierpnia 2004r.)
Strategia Rozwoju Gminy Łęczyca na lata 2008 – 2013 (Uchwała Nr XXIV/123/2008 z dnia 25 września 2008r.)	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wartkowice (Uchwała Nr XXIV/115/04 Rady Gminy Wartkowice z dnia 24 czerwca 2004r.)
Regionalny Program Operacyjny Polityki Leśnej dla Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi (zatwierdzony do realizacji przez Ministra Środowiska w 2003r.)	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dalików (Uchwała Nr 107/04 Rady Gminy Dalików z dnia 30 czerwca 2004r.)
Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgierskiego na lata 2004 - 2007 z perspektywą do roku 2011 (Uchwała Nr XXII/166/2004 Rady Powiatu Zgierskiego z dnia 27 lutego 2004r.)	Strategia Rozwoju Gminy Dalików (Uchwała Nr 57/99 Rady Gminy Dalików z dnia 24 września 1999r.)
Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Łęczyckiego na lata 2004 – 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2011 (Uchwała Nr XIX/144/2004 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 29 września 2004r.)	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Łęczyca (Uchwała Nr XIII/60/2007 Rady Gminy w Łęczycy z dnia 25 września 2007r.)
	Strategia Rozwoju Gminy Łęczyca na lata 2008 – 2013 (Uchwała Nr XXIV/123/2008 z dnia 25 września 2008r.)
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wartkowice (Uchwała Nr XXXVII/175/2001 Rady Gminy Wartkowice z dnia 28.05.01r.)	Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łęczyckiego w latach 2008 – 2013 (Uchwała Nr XXVIII/145/08 Rady Powiatu Łęczyckiego z dnia 22.12.08r.)
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zgierz (Uchwała Nr XVI/149/99 Rady Gminy Zgierz z dnia 2 grudnia 1999r.)	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Parzęczew na lata 2005 – 2009 (Uchwała Nr XXXII/393/05 Rady Gminy w Parzęczewie z dnia 28 kwietnia 2005r.)
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dalików (Uchwała Nr 201/02 Rady Gminy Dalików z dnia 28.06.2002r.)	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zgierz na lata 2005 – 2009 (Uchwała Nr XXXIII/301/05 Rady Gminy w Zgierzu z dnia 30 czerwca 2005r.)
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Parzęczew (Uchwała Nr XXXI/380/05 Rady Gminy w Parzęczewie z dnia 31.03.05r.)	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wartkowice na lata 2006 – 2013 (Uchwała Nr LII/268/06 Rady Gminy w Wartkowicach z dnia 25.10.06r.)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczyca (Uchwała Nr XVI/83/2004 Rady Gminy w Łęczycy z dnia 2 marca 2004r.)	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wartkowice na lata 2009 – 2015 (Uchwała Nr XXX/171/08 Rady Gminy w Wartkowicach z dnia 19.11.08r.)
Program Bzura 2004 – 2015 przyjęty przez Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury	Powiatowym Programem przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2007- 2010 (Uchwała Rady Powiatu Zgierskiego Nr XI/75/07 z 26.06.07)

XVI. Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

W swoich planach Fundacja „PRYM” zamierza m.in.:

- ✓ utworzyć w strukturze organizacyjnej Fundacji PUNKT KONSULTACYJNO – DORADCZY dla MMŚP,
- ✓ kontynuować i rozwijać ideę SZKOŁY RZEMIOSŁ,
- ✓ utworzyć w strukturze organizacyjnej Fundacji PUNKT INFORMACJI TURYSTYCZNEJ w ramach Wojewódzkiego Systemu Informacji Turystycznej,
- ✓ utworzyć w strukturze organizacyjnej Fundacji CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ, które będzie koordynowało działania sieci EKOKLUBÓW na obszarze LGD,
- ✓ utworzyć Izbę Regionalną LGD Fundacji „PRYM”,
- ✓ prowadzić “Konkurs na tradycyjną potrawę wsi łęczyckiej”
- ✓ realizować projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki m.in.:
 - Jak pachnie cynamon – szkoła gotowania dla najmłodszych,
 - W Dalikowie dmiemy w puzony,
 - Akademia Żmijów w Domaniewie,
 - Akademia Smoków w Parzęczewie,
 - Przyszłość KOWALskiego – warsztaty zachęcające do nauki zawodu – etap II,
 - Utworzenie Szkołki Baletowej w Parzęczewie,
 - Wieś łęczycka – moja mała Ojczyzna,
 - Papieroplastyka – warsztaty rękodzieła artystycznego,
 - ZDUN na topie w Pełczyskach,
 - Zdunem być i mieć z czego żyć,
 - Zdun z wyobraźnią,
 - Uczmy się kuchni łęczyckiej,
 - Czas wolny, czas na piłkę,
 - Integracja przez sport,
 - Zagrajmy razem,
 - Nie marnuj kolejnej szansy,
 - Folklor z nowej perspektywy, nowe perspektywy folkloru.

Aby zabezpieczyć się przed nakładaniem się pomocy przy realizacji przedsięwzięć w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej będą przestrzegane następujące zasady:

po pierwsze: wskazanie obowiązków i zadań wykonywanych przez pracowników Biura Fundacji na rzecz poszczególnych programów,

po drugie: wskazanie czasu pracy przeznaczonego przez pracowników Biura Fundacji na wykonywanie tych obowiązków i zadań,

po trzecie: prowadzenie odrębnych rachunków bankowych dla każdego z tych programów,

po czwarte: wyznaczenie pracowników bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację operacji z zakresu działania: Wdrażania projektów współpracy,

po piąte: wyznaczenie pracowników bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację operacji z zakresu działania: Funkcjonowanie lokalnej grupy działania.

XVII. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Niniejsza LSR przyczynia się do rozwoju obszaru działania Fundacji „PRYM” oraz do rozwoju całego regionu łódzkiego zgodnie z kierunkami określonymi w LSR i innych dokumentach planistycznych.

Cele LSR zbiegają się z celami zawartymi w sferze ekonomicznej i społecznej Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020 w następujących priorytetach: Obszary wiejskie, Rynek pracy, Wizerunek, Tożsamość regionalna, Ochrona środowiska, Społeczeństwo informacyjne i Społeczeństwo obywatelskie. Spójność wyraża się w następujących celach:

- **tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców** poprzez: I.1. rozwój ekoturystyki w tym m.in.: tworzenie i utrzymanie sieci szlaków pieszych, rowerowych, konnych i motocyklowych, budowę zbiorników wodnych; I.2. rozwój turystyki kwalifikowanej; I.4. działania marketingowe dla obszaru LGD: stworzenie Centrum Informacji Turystycznej oraz Punktów Informacji Turystycznej, stworzenie systemu promocji działań kulturalnych.
- **umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem** poprzez: I.3. zachowanie dziedzictwa kulturowego: tworzenie i utrzymanie skansenów wsi polskiej, wzmocnianie tradycji kulturowych.
- **podniesienie poziomu aktywności społecznej** poprzez: II.1. rozwój infrastruktury społecznej: tworzenie ośrodków rehabilitacji, poradni sportowych, centrów kultury i sportu, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- **poprawa warunków życia mieszkańców regionu** poprzez: II.2. rozwój infrastruktury ochrony środowiska: podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, modernizację budowę systemów zaopatrzenia w wodę, podejmowanie działań w celu budowy modernizacji sieci energetycznej i gazowej; II.4. podniesienie dostępności komunikacji transportowej.
- **budowa społeczeństwa informacyjnego** poprzez: II.3. podniesienie dostępności komunikacji elektronicznej: upowszechnienie dostępu do Internetu mieszkańcom, przedsiębiorcom, instytucjom, integrację i usprawnienie działań administracji publicznej.
- **trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich** poprzez: II.5. poprawę konkurencyjności obszaru i prowadzenia działalności gospodarczej: wspieranie innowacyjnych kierunków działalności gospodarczej, rozwój WSPÓLNEJ MARKI „SMAK WSI”, upowszechnianie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych.
- **podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa** poprzez: II.5. tworzenie centrów informacji i promocji zatrudnienia, aktywizację osób bezrobotnych, pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych i prowadzenie wspólnej polityki promocji przedsiębiorczości.

Wdrażanie osi Leader może przyczynić się do rozwoju obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju LGD Fundacji „PRYM” i poprawy sytuacji w dziedzinach opisanych w poniższej tabeli.

Tabela 12. Przewidywany wpływ realizacji LSR Fundacji „PRYM” na rozwój regionu łódzkiego i obszarów wiejskich

Dziedzina	Przykłady wskaźników
<p style="text-align: center;">Jakość życia mieszkańców</p> <p>poprawa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, stanu i wyposażenia świetlic wiejskich, dostępu do Internetu, wzbogacenie oferty dla mieszkańców w zakresie spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań artystycznych, kulturalnych i sportowych</p>	<p>- dostęp do Internetu - saldo migracji - formy spędzania wolnego czasu - formy rozwijania zainteresowań artystycznych, kulturalnych i sportowych</p>
<p style="text-align: center;">Waloryzacja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego</p> <p>odnawianie oraz urządzenie miejsc, obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, oznaczanie oraz promocja tych miejsc i obiektów, a także kształtowanie poczucia odpowiedzialności mieszkańców za dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze obszaru</p>	<p>- wzrost ruchu turystycznego - liczba odnowionych i urządzonych miejsc i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze</p>

<p style="text-align: center;">Rozwój aktywności gospodarczej</p> <p>Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach rolnych oraz rozwój mikroprzedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych miejsc pracy - dochody gospodarstw ze źródeł pozarolniczych - wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw - spadek bezrobocia - wzrost dochodu podatkowego gmin
<p style="text-align: center;">Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru</p> <p>Poprawa w zakresie usług turystycznych, rozwój bazy gastronomicznej i noclegowej, wytyczanie tras turystycznych, odnowa miejsc i obiektów, stanowiących atrakcję turystyczną, a także promocję obszaru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ruchu turystycznego - wzrost dochodów z turystyki - liczba miejsc noclegowych dla turystów - liczba punktów gastronomicznych - długość tras turystycznych
<p style="text-align: center;">Wzrost integracji społecznej i wzrost aktywności mieszkańców</p> <p>Tworzenie sieci współpracy i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć oraz większa aktywność obywatelska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poziom absorpcji środków Unii Europejskiej, dostępnych dla regionu - liczba organizacji pozarządowych - odsetek mieszkańców uczestniczących w wyborach

XVIII. Informacja o załącznikach

L.p.	Nazwa załącznika	Liczba załączników
1.	Regulamin Grupy Decyzyjnej ds. osi Leader LGD	1
2.	Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład Grupy Decyzyjnej ds. osi Leader LGD	1
3.	Doświadczenie LGD i jej partnerów w realizacji operacji	1
4.	Karta oceny formalnej wniosków	1
5.	Karta oceny zgodności operacji z LSR	1
6.	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami LGD do działania „Odnowa i rozwój wsi”	1
7.	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami LGD do działania „Małe projekty”	1
8.	Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami LGD do działań: „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	1